

ek

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kü-
lföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
detek díjazásáért, az „UJ
KELET” az erdélyi és bán-
sági újságok egyetlen napilapja. Csa-
kunk utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Robert
Budapest

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Mila 1.

Ára 5 lej

Vasárnap, 1934 március 25.

5694. ÉV
NISZAN 9.

XVII. ÉVF.
69 SZÁM.

Amerika a bankok tükrében

A legújabb amerikai kimutatásból a tengerentúli bankrendszer megdőbbsége képe bontakozik ki. A világ leggazdagabb és sok tekintetben legjobban szervezett országában 1921 januártól 1932 decemberig 31 ezer bank közül 9500 végleg bezárt. További három ezer maradt csukva az 1933 márciusi általános bankszűnet után. Múltán legtöbbjük végérvényesen bezárt, kerekén 12 ezerre becsülhető az amerikai bankok veszteséglistája, 1920 óta majdnem minden második bank elvérzett.

Az 1932. év végéig megbukott bankok saját tőkéje félmilliárd dollár volt, befagyott betétállományuk pedig 4 és félmilliárd dollár. Feltevé, hogy a részvénytöke teljesen odaveszett, a befagyott betétek pedig állami segítséggel 70 százalékban megtérülnek, az 1932 év végéig okozott kár kétféle dollárra tehető, de ehhez még az 1933 tavaszán megbukott három-ezer bank egymilliárdos veszteségét is hozzá kell számítani. A 13 év alatt előidézt 3 milliárd dolláros kár aránylag apró átszámítva megfelel Anglia háborúelőtti nemzeti adósságának, amely a gyarmat szerző és napoleoni háború költségeit is beleszámítva két évszázad alatt halmozódott fel.

Az amerikai bankrendszer legnagyobb gyöngéje az, hogy a mezőgazdasági vidéken nagyon elszaporodtak a törpebankok. Az 1921 és 1930 közt esőbe jutott 3500 önálló bank 85 százaléka 5000 lakoson aluli városban székelt. A 31 ezer bank közül körülbelül 22 ezer csak banknak elkeresztelt falusi zálogház volt, amelyeket a mezőgazdasági árak leromlása bukásba rántott.

A bankesd egyébként békebeli amerikai hagyomány. 1904-től 1920-ig 1700 bank bukott meg, tehát évente átlag 69. Hetenként legalább is egy.

A kancellár kizökkent nyugalmából...

A párizsi Oeuve írja: „Mit fog Németország tenni? Milyen új játszma készíti elő? A hozánk érkező jelentés szerint a kancellár kizökkent nyugalmából és haragos. Nem érti, hogy a franciák nem hajlandók olyan engedelmények felett vitatkozni, amelyeket maga is rendkívülieknek ítélt.

Hivatalosan tudomására adja a külképviseleti hivataloknak, hogy Németország abban az esetben sem változtat rendszabályain, még ha a megegyezés nem is jön létre.

Kijelenti, hogy Németország nyugodtan és jó lelkiismerettel fegyverkezik tovább is ilyenformán az 1932-es nyilatkozat alapján áll, amely Németország számára az egyenjóságot biztosítja.

De Hitler mégis fél az április 10-i genfi üléstől, amelyen Franciaország kénytelen lesz Németország távolmaradását megelégedezni és Oroszország belépését javasolni.

Hitler titkos kívánsága az, hogy a lezárulási kérdést, amely most döntő pont-hoz jutott el, szeptember előtt ne tárgyalják Genfben.

Azt hiszi, hogy addigra a német felkészülési terv egy része gyakorlatilag is végre lesz hajtva s akkor semmi sem áll majd a valóban egyenjósú Németország és a nagyhatalmak megegyezésének útjában.

S akkor feléledne Pápa régi terve: a francia és német vezérkarok megegyezése.

Ugyátszik, hogy a kancellár a tárgyalások során hajlandó egész jelentékeny francia katonai főlényt elismerni Németország felett...

De Németország főgondja mégis csak a félelem marad, hogy Oroszország olyan helyet fog elfoglalni Genfben, amelyet a Harmadik Birodalom még sokáig nem lesz képes betölteni.

A jelek szerint ez a félelem teljesen jogosult. Oroszország belépése a Népszövetségbe

Interpellációk napja a kamarában

Vita Cuzával a dobrudzsai törökök származásáról

Bucuresti, március 24. A kamarai ülésén Zelean georgista kéri a kormányt, hogy a kikötőkben tekintettel arra, hogy azok nagy nehézségekkel küzdenek, szabad zónát létesítsen.

Josifescu több szállító társaság működése ellen jelent be interpellációt, melyhez **Risescu** többségi is csatlakozik

Scridon gogista meginterpellálja a közlekedésügyi minisztert azzal kapcsolatban, hogy hetven postafőosztályt elvonult katonáknak és beszerelés után nem vették őket vissza állásukba.

Chimban nemzeti parasztpárti a Mica bányatársaság ügyében jelent be interpellációt, mely bányatársaság megkárosította az államot. Jelenleg is 22 millióval tartozik.

Badzarja többségi a Dobrudzsában lakó keresztény törökök iskolágyűjtéséről szól. Kéri, hogy a keresztény törököket román iskolába járassák, illetőleg ezt az ügyet mozdítsa elő a kormány.

Badzarja itt hosszú vitába bocsátkozik Cuzával, a törökök származását illetően.

Iuca belügyi alminiszter különböző kérdésekre válaszol és hangsúlyozza, hogy az április 2-án megtartandó részleges

választások szabadságának megtartása érdekében a belügyminisztérium mindent el fog követni.

Sassu földművelésügyi miniszter válaszul Nasta többséginek a hunedoaramegyei mezőgazdasági kamaránál történt szabálytalanságokkal kapcsolatban bejelentett interpellációjára. Kijelenti, hogy a mezőgazdasági kamarát átvett hárommillió 500 ezer lejt, hogy azon vetőmagot vásároljon és a nép között szétossza. Ezt a pénzt azonban megelőzőleg egy bankba tette, mely most a rossz viszonyok következtében képtelen visszafizetni. Ezért felelősségre vonták a mezőgazdasági kamarát vezetőjét, **Vlad Aurelián** az elűköt.

Kéri ezután, hogy tűzzék napirendre a cukor-ügyben bejelentett interpellációt.

Teodoreseu iparügyi miniszter rámutat arra, hogy a cukorrezsimet az iparügyi minisztériumban felállított vegyesbizottság intézi.

Iuca és **Calinescu** között hosszú vita folyik le a részleges választásokra vonatkozóan.

Ezután **dr. Banu** interpellál a munkásbiztosítói intézetekkel kapcsolatban. Rámutat arra, hogy túlságosan sokat költenek ezek az intézetek adminisztrációra.

Oroszország csak akkor lép be a Népszövetségbe, ha előzőleg minden tagállam elismeri a Szovjetet

Finnország, Hollandia és Dánia rövidesen elismeri a Szovjetet

Genf, március 24. Népszövetségi körökben úgy hírlik, hogy Franciaország és a szovjet között diplomáciai tárgyalások vannak folyamatban a szovjet által Franciaországtól a Népszövetségbe való belépéssel kapcsolatban követelt külön garanciák ügyében. Genfi lapjelentések szerint a szovjet a Népszövetségbe való belépés előfelté-

telül kötötte ki azt is, hogy valamennyi tagállamok előzően már el kell ismernie de jure a szovjetkormányt és fel kell venniük Moszkvával a diplomáciai viszonyt.

Brüsszeli lapjelentések szerint valószínű, hogy Finnország, Hollandia és Dánia közelebről tárgyalást indítanak meg a szovjet elismerése ügyében.

Schacht dr. 500 millió dolláros áruhitelt akar szerezni Németországnak Amerikában

Berlin, március 24. Valószínű, hogy dr. Schacht, a Birodalmi Bank elnöke április folyamán az Egyesült Államokba utazik. Schacht meg fogja kísérni áruhitel szerzését mintegy 500 millió dollár értékben, hogy a németországi ipar nyersanyag

szükségeit biztosítani lehessen. Terme-
lő; és bankkörökét nyugtalanítja a jelenlegi helyzet, amikor az exportból származó devizák egyre csökkennek s alig lehet az ipar nyersanyagszükségletét a külföldről beszerezni.

a küszöbön áll.

S a franciák külpolitika tudja, hogy mit csinál.

Tudja, hogy Németország háborúra készül és fegyverkezik.

S e háború bekövetkezése esetére nemcsak a kisanfantot, hanem Oroszországot is maga mögött akarja tudni.

Hitler tehát joggal ideges.

Nemcsak gazdaságilag áll teljesen elszigetelt en és katasztrófa előtt a Harmadik Birodalom, hanem külpolitikai machinációi is a teljes csőd felé hajdanak.

Hitler fényes napja alighanem leáldozóban van.

VILÁG TÜKRÉ

Weizmann beszéde a német-zsidók kérdéséről

A Keren Hajeszod palesztinai kuratóriumának kezdeményezésére nagyszabású mitinget tartottak Tel-Avivban a Palesztinába kivándorolt német zsidók. Az ősz szejevetelen **dr. Weizmann Chajm** is megjelent, akit a terembe valóbelépésekor viharos ünneplésben részesítettek. Weizmann, aki az exekutívában a német-zsidó kolonizáció ügyosztályát vezeti, nagyszabású expozé tartott a németországi zsidók kérdéséről.

Beszédének bevezető részében rámutat azokra az erőfeszítésekre, amelyeket Európában tettek a német zsidók érdekében a zsidó jótékonyk megmentésére, régi esz közeivel. Pénzt gyűjtöttek és pénzt osztogattak, míg végül rászánta magát a zsidóság egy nagyobb, átfogóbb tette és rá birta a Népszövetséget, hogy speciális főbiztos nevezzen ki az emigrációs ügyek intézésére. Alkalmam volt — mondotta Weizmann — alaposan szemügyre venni ezt a munkát és abban személyesen is részt venni. Legutóbb a lausannei konferencián vettem részt. Ezen a konferencián, ha jól tudom, 17-18 kormány képviseltette magát. A föld háromnegyed része osztott meg közöttük. Nagy szimpátiával ajándékozták meg a német zsidó megmentés ügyét. Nem hinném, hogy ez üres frázis volt csupán. Több volt annál. De amikor a gyakorlati ténykedésre került a sor, az összes kormányok kijelentették képviselőik útján: Nagyon sajnáljuk, de nincs hely. Nincs hely Kanadában és nincs hely Dél-Afrikában, nincs hely Amerikában és nincs hely a nagy délamerikai kontinensen és nincs hely Ausztráliában, nem beszélve az európai országokról, amelyek megteltek.

A világ kormányainak 18 képviselője nem tudott helyet találni a 60 ezer menekült egy részének sem. Ilyen ma a világ. Ez nem antiszemitizmus, illetve nem csupán antiszemitizmus. Önök tudnak arról, hogy egy országban, amely nincs messze innen, súlyos viszonyok közé került egy keresztény kisebbség. Ez a kisebbség nem tudott együttélni a muzulmán többséggel. Valahol helyet kellett szorítani e kisebbség számára. Ez a kisebbség a világ egyik legrégebbi népének a leszármazottja: Chalda assyriai. 25 assyriait át kellett telepíteni. Bejárták az egész világot és kötelezettséget vállaltak velük szemben, ígéreteket tettek, Balfour deklarációt adtak, nemcsak kisebbségi jogokat ígértek nekik, hanem emel sikkal többet. Nem Berlinben és nem Párizsban laktak, hanem ősi roegeiken, ahol évszázadok óta élnek. Ezt a rögtön puszta fizikai erővel tépték ki alóluk. És a nagy ígéretet és a nagy felhívásokat mit sem használtak. A 25 ezer ember számára nekhez volt helyet találni ezen a világon. Egyik részük, azt hiszem, Peruban, másik részük Kanadában talált nehezen helyet.

Akar cionista, akár nemcionista, akár anticionista valaki, — ma már nincs értelme ilyen terminológiákról beszélni Tel-Avivban. Mit használ az, ha valaki anticionista Tel-Avivban?

Hosszu évek súlyos tapasztalatai és a zsidóság számos tényezőjének becsülé-
tes és jóhiszemű fáradozásai után kiderült, hogy csak egyetlen ország van, egy eszdállatos ország, amely kiesi ugyan, de nagy terheket tud elviselni és egyedül képes arra, hogy az emberek nagy tömegeit véglegesen abszorbálja. Azt hiszem, nem túlzok, amikor azt mondom, hogy az állandóan abszorbált bevándorlók számát illetőleg Palesztina és a rajta kívül; világ viszonyra száz a négyhez, vagyis ebben az országban legalább huszonötezer annyi embert abszorbálnak, mint a világ többi országában. Minél több ember önlöklik be, annál több hely van az országban. Ez Palesztina befogadó képessége és az igény szeritette — a zsidóságot akarata ellenére is — arra, hogy tekintetét Palesztina felé fordítsa.

De nehogy illúziókban ringassuk

magunkat, hozzá kell tennem, hogy egy vesztély is fennáll ezzel kapcsolatban. Az a vesztély, hogy a zsidóság hozzá fog szokni majd sorsához. A zsidó népnek is, mint minden más népnek rövid az emlékezete. Hogy csak fogalmat alkossanak a feladat nagyságáról, amely előttünk áll, elegendő ha azt mondom, hogy évente 20 ezer ember kivándorlására kell számítanunk. Azt hiszem, hogyha a dolgok nem rosszabodnak ebben az országban, úgy az emigránsok a felét Palesztinában fogjuk tudni elhelyezni. Hogy mi lesz a menekültek másik felével, ez a kérdés nem Tel-Avivra, hanem Párizsra, Londonra, New-Yorkra, stb. tartozik.

— Ismeretes, hogy a fiatal erők, akár gyermekek, akár felnőttek, akik még képesek egy gyökeres átalakulásra, nem jelentenek súlyosabb problémát számunkra. Azt hiszem, hogy telepünk — ha tovább konszolidálódnak — úgy az Émekekben, mint az ültetvényes zónákban egészen messzemenő befogadó képességgel fognak tanúságot tenni, azon emberek számára, akik képesek azt az utat járni, amelyet elődjük jártak meg, tíz, tizenöt és negyven esztendővel ezelőtt. Nincs kétségem aziránt, hogy a németországi zsidó ifjúság, amely most megy hachsarara, meg fog felelni ezeknek a súlyos feltételeknek.

Minden kivándorlási mozgalomnál akadnak tíz-tizenöt, sőt husz százalékot kitevő emberek, akiket nem lehet kolonizálni. Nemesak nálunk, zsidóknál van ez így, hanem az angoloknál, olaszoknál és franciáknál is. Az emigránsok nagyrésze azonban alkalmazkodik az új viszonyokhoz.

A legsúlyosabb kérdés az 1000 és 500 fenttal rendelkező családok beilleszkedése. Olyan korban lévő férfiakról és asszonyokról van itt szó, akik már nehezen tudnak alkalmazkodni az új életviszonyokhoz. Hiszen a palesztinai kolonizáció nem hasonlítható össze például az amerikaival. Itt egy magas differenciált országot és egy magas fejlődésnek induló ipart talál a bevándorló és Newyork egyedül az emberek százait tudta befogadni. Palesztinában az abszorbálást meg kell, hogy előzze egy kolonizátorikus és pénzügyi előkészítő munka. A feladat, amely előttünk áll, hogy egy megfelelő telepítési módozatot találjunk ezen emberek számára, egy olyan kolónia-típust, amely magában egyesítene a városi foglalkozásokat és a mezőgazdasági kolonizációt. Ilyen kísérleteket már végeztünk Haifában, de azt hiszem, rendkívül nehéz lesz ugyanezt megtenni Tel-Avivban. Valami azonban mégis történhetik. Egy-két ezer font talán nem elegendő, ha az ember egyedül akar megállni a lábán. Ha azonban egy kooperatív mozgalom indul meg, úgy komoly sanszokat lehetne megnyitni ezen emberek számára. A Palesztinában fekvő milliókat mobilizálni lehetne olyképpen, hogy a nagyobb hitelintézetek racionális módon olcsó hitelekkel adnának számukra, akik az iparban, kézművességben és kereskedelemben akarnak dolgozni. Amerikában és Londonban tárgyalásokat folytattam ebben az irányban és remélem, hogy ezen az alapon sikerül fog mobilizálni a bankokban fekvő pénzeket.

— Ettől eltekintve, az ország déli és északi részén még hatalmas földterületek hevernek, amelyek megművelésre és zsidó munkáserekre várnak. Ezeket a földeket nagyszabású közép- és chaluca-telepítési lehetne megindítani. Remélem, hogy a fölkormányzó törekvései a parlagon heverő földek használatává tételére hozzá fognak járulni ezen terv megvalósításához és így több ezer zsidó család letelepítését fogjuk tudni majd lehetővé tenni, egyrészt az alapok, másrészt a hitelek segítségével. Véleményem szerint ebben az esetben, ha súlyos csapások nem érnek bennünket, 10 ezer németzsidó fognak tudni évente letelepíteni, az összbévándorlás keretében pedig 45 ezer embert.

שול פסח

CUKOR

az orth. közp. iroda hecsherével, továbbá mindenféle

fűszerárunk

engrosban és detailban kapható

Léb fivérek

CLUJ

Select Muzgó   Ma utoljára   Select Muzgó

AVE MARIA

főszerepben: **DOROTHEA WIECK**

Hétfői kezdettel:

Jennie Gerhard

Theodor Dreiser világhírű író közismert regénye nyomán készült megindító film, főszerepben:

Silvia Sidney

A németországi zsidó intellektuelek fekete statisztikája

Zsidó tőkére vadásznak Hitlerék

Berlin, március 24. Közölte az Uj Kelet, hogy március 21-én délután az Unter den Linden egyik patotája előtt bomba robbant. A rendőri nyomozás szerint az a gyanus merült fel, hogy a porosz belügyminiszterium ellen akartak merényletet elkövetni és pedig Göring miniszterelnök ellen, aki abban az időben hivatali helyiségéből jött ki. Ez a feltételezés azóta odamódosult, hogy a merénylet nem Göring, hanem David Oliver, a Capitol-mozgó tulajdonosa ellen irányult, aki osztrák állampolgár és zsidó. Oliver autóját a robbanás teljesen elpusztította, ő és sófőrdje pedig megsebesült. A merénylet motívuma: antiszemitizmus, a Capitolban ugyanis néhány nappal ezelőtt vetítették a Nagy Katalin filmet, főszerepben a zsidó Elisabeth Bergnerrel. A darabot ugyan első előadása után betiltották, az antiszemita azonban ebbe az elintézésbe nem nyugodtak bele és bosszút akartak állni a film színteréhez: David Oliver moziigazgató.

Berlin, március 24. Egy zsidó önszervező egyesület Berlinben, a Land und Handwerk nagyarányu átminősítő munkába kezdett. Az egyesület már ki is küldte a kérdőíveket, amelyek a németországi zsidók hivatásbéli átcsoportosítására vonatkoznak.

A zsidó intellektuelek fekete statisztikája

Ezzel kapcsolatban dr. Felix Teiler, a híres statisztikus a németországi zsidó diplomások hivatásbéli átminősítéséről statisztikát állított össze, amelyből megállapítja, hogy a német zsidóknak a 19. század végén megnyitkozott művelődési igyekvése eredményezte azt, hogy a főiskolákban a zsidó hallgatók hat százaléka volt, a többi hallgatókhoz képest. Az orvosi fakultáson ez a szám 1930-ban tizennyolc százalékra és emelkedett, a jogi karon tiz százalékra. 1932-ben a zsidó diákok százelekaránya már lecsökkent az előbbinek a felére. Az utóbbi hónapokban már csak három százalékát tették ki a hallgatóknak. Különösen a női egyetemi hallgatók között voltak nagy számban zsidók. 1929-ben az orvostanhallgatók tizenhat százaléka volt zsidó. A műszaki főiskolák zsidó hallgatói két százalékot tettek csak ki. Számszerűen 1932-ben 7000 zsidó orvos és orvosnövendék élt Németországban, 6500 ügyvéd és jogász, 3000 filológus, 2000 köztisztviselő, 2000 technikus, 2000 író és szerkesztő, 1000 fogorvos, 1000 kémikus, gyógyszerész és állatorvos, 1000 énekes, színész és művész, 1000 diplomás kereskedő és közgazdász, együttvéve tehát az összes akadémiai pályákon 26.500 zsidó volt. 1933-ban 4000 zsidó ügyvédet törölték a kamarai listákról. A betegsegélyező orvosok nagyrészt szintén ki zárták hivatásukból, ezek azonban tovább folytathatnak magánpraxist. A művészek, énekesek, fiatal technikusok és írók külföldön próbálnak elhelyezkedni. 13.000 akadémiai műveltségű ember más pályát kell, hogy válasszon.

Uj felvonulás a zsidó kereskedők és iparosok ellen

Berlin, március 24. A nemzeti szocialista párt propaganda osztálya a következő kommunikét adta ki: „A külföldi sajtó minden eszközzel igyekszik a német tavaszi újjáépítő akciót hamis beállításban ismertetni. Ismételtjük, hogy az akciónak egyetlen célja, hogy a kereskedelmet és az ipart a legjobb teljesítményekre sarkalja.” A nemzeti szocialista párt ezzel meg akarja cáfolni azt az őszinte és igaz hitet, amely az akcióval kapcsolatban a külföldön elterjedt. Ez pedig az, hogy a náci-kormány ezzel az új akciójával is gyöngíteni akarja a zsidó kereskedelmet és ipart. A legutóbbi niumbergi, hannoveri és wiesbadeni heccek a zsidó kereskedők ellen eléggé dokumentálják a nem-

zeti szocialisták zsidóellenes szándékát. Párizs, március 24. A párizsi sajtó az utóbbi napokban rámutatott arra a különös körülményre, hogy Németország mai urai azon igyekeznek, hogy a külföldön élő gazdag német zsidókat rábírák tőkéknek Németországban való elhelyezésére. Ebből a célból a német kormány ügynököket bízott meg a külföldön, akik rábeszélni igyekeznek a jómódú zsidókat „testvéreik érdekében adják Hitleréknek a pénzüket”. Ha az ügynökök munkája

Véres közelharc két község lakói között a kisajátított erdőért

Dingäu és Coruj községek lakói összecsaptak az erdőszélen hetven letartóztatás

Cluj, március 24. (Az Uj Kelet tud.) A cluji ügyészség érdekes ügyben vezetett be nyomozást, melyek eddig tizenkét letartóztatottja van, de ez a szám rövidesen alighanem hetvenre fog emelkedni. Két község közötti háborúsnak lett így az ügyészség befeljezése. A megyei Dingäu község számára a szomszédos Coruj község erdejéből sajátítottak ki egy részt. Dingäu község parasztjai, mintegy negyvenen tegnap elindultak fat venni az erdőből. Még nem fogtak hozzá az erdőirtáshoz, amikor Coruj községben

hetven, baltákkal, kapákkal, kaszákkal felgyverzett paraszt támadta meg őket. Véres verekezés lett az összecsapás vége, melynek során mindkét részlől több súlyos sebesülés történt. A tulerő végül győzött és a corujiak elkergették az erdő szélére a szomszédokat. Pár óra múlva a esendőrség is beavatkozott a községek közötti viszályba és a hetven coruji parasztot letartóztatta. A nyomozások a esendőrszton folynak. Eddig tizenkét parasztot szállítottak be az ügyészség fogházába.

Leleplezték Clujon a kommunista ifjúság munkások szervezetének központját és összes vezetőit letartóztatták

Sokszorosító gépeket és rádiófelvevő készülékeket kobozták el

Cluj, március 24. (Az Uj Kelet tud.) A múlt hetekben sorozatos kommunista letartóztatások történtek Clujon, melyekre vonatkozólag azonban hivatalos közleményt a rendőrség mindezt ideig nem adott ki. Szombaton a rendőrség politikai osztálya hivatalosan is közölte a letartóztatások tényét, de a hadbíróóság ügyészségének utasítására való hivatkozással nem adta ki a nyilvánosság számára sem a letartóztatottak számát, sem pedig azoknak névsorát.

A hivatalos közlés szerint a rendőrség megállapította, hogy az utóbbi hónapokban tevékenységét alábbhagyó kommunista párt újra munkába kezdett és ifjúság munkások szervezetét erdélyi szervezettel együtt a hadbíróóság letartóztatta. Az ifjúság munkások szervezetének erdélyi tartományi vezetőségét Clujra helyezték át, ahova főleg vidékiekből toborozták össze a vezetőséget. Ezt azért tették, mert az ország kisebb városaiiban működött kommunista vezetőket a cluji rendőrség nem ismerte és feltételezhető volt, hogy a központ ezáltal hosszabb ideig maradhat rejtve a rendőrség elől.

A házkutatások alkalmával elkobozták az ifjúság munkások szervezet egész iratárát, a röpiratok készítésére alkalmas sokszorosító gépeket és több, engedély nélkül működő rádióapparátust. Az iratok alapján megállapítást nyert, hogy egész Erdély területére szervező kommunista szervezkedést indít-

tottak már el. Számos letartóztatás történt. A letartóztatottak a bizonyítékok sulya alatt a szervezkedést beismerték.

Az ifju kommunistákat pénteken átszállították a hadbíróóság börtönébe. A nyomozásokat a kommunistáknak egy újabb csoportja után még folytatja a rendőrség.

Tüdőbetegek!

Prof. Dr. Péter tüdőteája erősíti és gyógyítja a tüdőt. A tüdőszövet sebeiinek elmeszesedését kedvezően befolyásolja, megszünteti az éjszakai izzadást, erősíti a test ellenálló képességét. Tüdőbetegek a Prof. Dr. Péter-féle tüdőtea rendszeres használata az egészségi állapotban nagy javulást idéz elő s ennek nemesak külsőleg lesznek látható jelei, hanem sok esetben tartós gyógyulást hoz. Ezeket dicséri ezen gyógytea kiváló hatását. Prof. Dr. Péter tüdőteája a megyeszékhelyek legtöbb gyógyszerésztárában és drogeriájában kapható azonnal, ahol nem, ott a gyógyszerész kifejezett kívánságára az eredeti csomagolású teát néhány napon belül megszerzi. Minden eredeti csomag a feltaláló törvényileg védett fényképe és aláírása látható. Levelezőlap után a tea „Csillag” gyógyszerész Brasso, Hosszu uca 5. sz. a. Ierakattól rendelhető.

„Nem megcsalható Ki az

Bucuresti, március 24. napja. A tárgy dött meg. A vad egyenként szállingó élénken társalognak. cuzio Granicernu t javál, szakállával. pressziót kelt. Co nu mereven, vezér lottak első padjár.

Most avadalt csoportja érkezik, léptekkel. Fasiszta karra! üdvözlik a helyet a három v megjelenésü lányo nesen szépek is. láthatólag imponá ilyen perben szere

Egymás mellett Mota, aki Vernice aki David Falica idősebb Codreanu nyomását kelti, e le ivelő hegyei ta for Cramic tar-k kiviláglik a társas szik minél inkább lottak egyébként rek. Néhányan sz börtönben, legtöbb jelenik meg a had

A három gyilkos szuronyos rendőr fenntartott külön nescu, Belimace borotváltak, jóked különös gondal. ten ünnek le hely látszik ki két társ ben természetek a gosszával igyek sajtó ellen panas regló vádoltak e — Fektesettek többit majd elint kász mindenét!

Bevonul a had ilyenkor, már erő teremben nagy tást ad az ablak rovecescu tábor élénken, áthatóan kat. Mellette Ho annyit hadbíróóság fölünyesen, maga előtte felhalmozó széles elnöki asz vertár. Kisebb pisztolyok, petáro vető pisztoly, gu delietik. Hotineanu ezre Tizennyé év óta nőségében, de k még senki sem hogy a sziguran na. A vádoltak ban felhozott pa fanok.

Jon Dumitrescu látszatának ma magyarázni ezt. hangzásu nevet. bereiket, mert r részt tudtak tüt tetteze volt az e kációzó Codreanu napjaiban Can rejtőzött, onnan tözött. Costanti részt a választá jelenti, hogy ha zül Constantine volna benne.

„Nem értem, miért ijedtek meg egyesek a „halál csapata“ elnevezéstől

A borsai lelkész mindent tagad

Ki az intellektuel és ki a hülye a vádlottak padján?

Bucuresti, március 24. A per negyedik napja. A tárgyalás még nem kezdődött meg. A vádlottak lassanként és egyenként szállingóznak be. Vidáman, élénken társalognak egymással. Cantacuzio Grancieru tábornok kuszált hajával, szakállával, furesa, zavaros impressziót kelt. Corneliu Zelea Codreanu mereven, vezéri alírral ül le a vádlottak első padjára.

Most a vádlottaknak egy nagyobb csoportja érkezik, katonásan, ropogó léptekkel. Fasiszta módra: kinyújtott karral üdvözlik a vezért. Hátul foglal helyet a három vádlott. Piatal, jó megjelenésű lányok, egyik-másik egyenesen szépnék is mondható. Szemmel láthatólag imponál nekik, hogy egy ilyen perben szerepet játszhatnak.

Egymás mellett foglalnak helyet *Mota*, aki Vernicescu diákok és *Totu*, aki David *Falikut* gyilkolta meg. Az idősebb *Codreanu* ma letört ember benyomását kelti, csak bajuszának felfele ívelő hegyei tartják magukat. Nichefor *Craimic* tar-koponyája valóságos kiváltság a társaságban, amelytől igyekszik minél inkább elhuzódni. A vádlottak egyébként javarészt fiatal emberek. Néhányan szakállt növesztettek a börtönben, legtöbbje nemzeti ruhában jelenik meg a hadbírószék előtt.

A három gyilkost a hátsó bejáraton szuronyos rendőr kíséri a számukra fenntartott külön rekeszig. *Constantin Vernicescu*, *Belimace* és *Caranica* frissen borotváltak, jókedvűek. Nyakkendőjük különös gonddal van megkötve, öntelten ülnek le helyükre. *Caranica* alig látszik ki két társa közül. Ezzel szemben természetének alacsony voltát hangosságával igyekszik kompenzálni. A sajtó ellen panaszkodik a köréje serreglő vádlottak előtt:

— Fektesetek fel listát róluk... A többi majd elműzik. A sok zsidó firkász mindenét!

Bevonul a hadbírószék. Bucurestiben ilyenkor, már erőteljesen tűz a nap. A teremben nagy a hőség, az elnök utasítást ad az ablakok kinyitására. *Petronicescu* tábornok, hadbíró-ügyész élénken, áthatóan figyel a vádlottakat. Mellette *Hotineanu* ezredes, megannyi hadbírószéki per ismert ügyész, főlegesen, magabiztosan lapozgat az előtte felhalmozott iratesomóban. A széles elnöki asztalon valóságos fegyvertár, kisebb és nagyobb kaliberű pisztolyok, petárdák, török, egy rakéta vető pisztoly, gummibotok: a corpus delicti.

Hotineanu ezredes-ügyész kér szót. Tizenhárom év óta működik ügyészi működésében, de kommunistáknak kívül még senki sem panaszkodott arról, hogy a sziguranacn bántalmazták volna. A vádlottak által ebben az irányban felhozott panaszok teljesen alaptalanok.

Jon *Dumitrescu* borsai lelkész a halálosapátának megszervezője igyekszik magyarázni ezt a legalább is különös hangzású nevet. Azért hívták így embereiket, mert felvonulásokon vettek részt, tudtak tünni és szenvedni. Helyettese volt az elmúlt év nyarán a vakációzó *Codreanu*knak. December utolsó napjaiban *Cantacuzino* tábornoknál rejtőzött, onnan egy nagybátyjához költözött. *Constantinescu*val együtt vett részt a választási propagandában. Kijelenti, hogy ha tudta volna, mire közeledik *Constantinescu*, megakadályozta volna benne.

Petronicescu ügyész-tábornok: Milyen képzettsége van ennek a papnak? *Dumitrescu*: Teológiai szeminárium. *Ügyész*: Kinek az ötlete volt a halálosapat eszméje?

Dumitrescu: Nem emlékszem. *Ügyész*: Nem gondolt arra, hogy egy ilyen cím különös érzéseket fog kelteni?

Dumitrescu: Nem értem, miért borzadnak egy tőle az emberek.

Az idősebbik *Codreanu* visszautasítja az ellene felhozott vádakat. Ő az uristéntől kérte azoknak a megbüntetését, akik az ország ellen vétettek. Megparancsolta, hogy gyertyát hozzanak és „fekete böjtöt” tartott, mint a biblijában. Az uristen azután közbe is lépett.

Ignat tábornok-elnök: *Codreanu* ur, ne dicsőítse fel a büntényt.

Petronicescu ügyész felolvassa a dossziéból azt a kijelentést, amelyet *Codreanu* a Vasgárda adjndi gyűlésén tett:

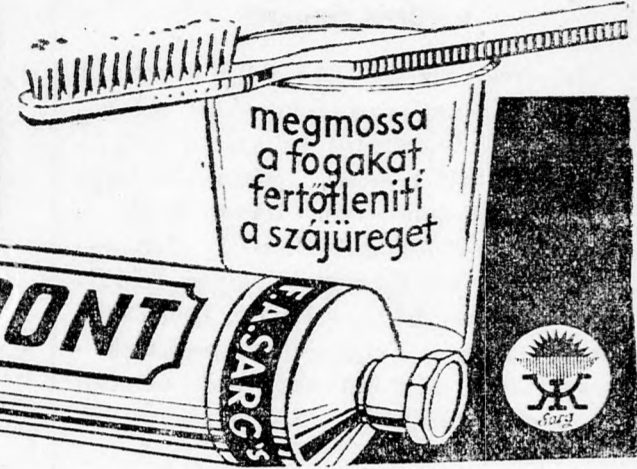
„Azt üzenem *Ducának* hogy ha *Doll* füss szerepét akarja játszani a nemzeti öntudattal szemben, úgy nem szelid németekkel fogja szembentalálni magát. A román népek nem egy, hanem tízezer olyan *Derrhill*-je van, (*Doll* füss merénylője), akinek nem fog resz-

A fogak legnagyobb veszélye: a tisztatlanság!

Mily könnyű azonban a fogak tisztítása és épségben tartása KALODONT-fogkrém segítségével! A dusan habzó KALODONT-fogkrém eltávolítja az ételmaradékokat és baktériumokat.

Tehát: reggel és este — KALODONT!

A HABZÓ FOGKRÉM

ketni keze.” *Codreanu* igyekszik magyarázni ezt a kijelentést.

Comanescu tábornok: Sajnálja *Duca* halálát?

A vádlott különböző hasonlatokkal válaszol. Ezekből az derülne ki, hogy miután ő keresztény és misztikus szellemű van telítve, csak sajnálni tudja egy ember halálát.

Nichifor Craimic, az időközben beíltott *Calendarul* főszerkesztője a következő vádlott. Alacsony, kopaszodó fejű, cigányosan fekete arcu, negyvenes. Teológiai tanár és egyike a legjobbnévű kortársi költőknek a román irodalomban.

— Mióta ismeri *Zelea Codreanu*-t?

— Kérde az elnök.
— 1923–24 óta.
— Politikai kapcsolatai voltak veled?
— En nem politizálok.
— Miért jelöltette magát mégis a Vasgárda listáján?
— Nem voltam tagja a Vasgárdának és a jelölőlistán csak mint vendég szerepeltem. Nem vertek meg a sziguranacn, még csak meg sem moztak.
Érdekes incidens következik ezután:
— Három intellektuel ül a vádlottak padján — mondja egy adott pillanatban *Craimic*. — En, *Policroniada* és *Simunescu*.
— Szóval mi a többiek hülyék vagyunk — vágja közbe nagy derűtlenség közepette *Cantacuzino* tábornok. (—)

Weizmann diadalutja Palesztinában

A cionista világszervezet volt elnöke beható tárgyalásokat folytatott a palesztinai fölkormányzóval és rövidesen Bayruthba utazik, ahol a francia fölkormányzóval fog tárgyalni

Jeruzsálem, március 24. A cionista közvélemény érdeklődésének középpontjában dr. *Weizmann* Chaim palesztinai látogatása áll. Nemesak a jisiv, hanem Palesztina nemzsidó körei is nagyfokú érdeklődéssel és figyelemmel kísérik *Weizmann* palesztinai látogatását. Az arab sajtó is feltűnően sokat foglalkozik *Weizmann* személyével és különböző kombinációkat fűz a cionista világszervezet volt elnökének palesztinai utához.

Weizmann valóban rendkívül élénk tevékenységet fejt ki Palesztinában. Megérkezése után nyomban felvette a kapcsolatot az illetékes palesztinai körökkel és beható tárgyalásokat folytatott egy az exekutívé tagjaival és a jisiv vezetőivel, mint a kormány illetékes tényezőivel.

Palesztinai tartózkodása óta *Weizmann* immár kétféle tárgyalást tartott *Sir Arthur Wauchupe* palesztinai fölkormányzóval. Mindkét ízben bizalmas jellegű megbeszélést folytatott a két államférfi. A palesztinai lapok tudni vélik, hogy a tárgyalások során felgöngyöltették az épülő ország és a cionista mozgalom legfontosabb aktuális kérdéseit.

A cionista exekutívé is rendkívül ülést tartott *Weizmann* jeruzsálemi tartózkodása alatt. Ezen a gyűlésen dr. *Weizmann* részletes jelentést tett politikai tevékenységéről és ismertet-

te azokat a terveket, amelyeknek megvalósítását tartja szükségesnek a palesztinai országépítés kolonizációs és pénzügyi munkáiban.

Weizmann ezután az exekutívé német-zsidó kolonizációs ügyosztályának vezetőtagjaival tartott külön értekezletet. Mint ismeretes, az ügyosztály élén *Weizmann* és *Artur Rupp* áll. Az értekezleten részletesen kidolgozták a németországi zsidók telepítési akciójának programját.

A Jewish Agency politikai exekutívéje a Menorah klubban külön fogadóestélyt rendezett *Weizmann* tiszteletére, amelyen a jisiv vezetésével, részlegesen kívül megjelentek az angol közgazdászok magasrangú tisztviselői is. Ezenkívül *Arthur Rupp* rendezett lakásán nagyszabású fogadóestélyt *Weizmann* tiszteletére, amelyen az exekutívé és a kormány tagjai, valamint a külföldi államok csaknem összes konzuljai vettek részt. Néhány napra rá a francia főkonzul látta vendégül *Weizmann*-t, ezen az estélyen is megjelentek a kormány vezető funkcionáriusai, az összes konzulok és az exekutívé politikai osztályának vezetői.

Weizmann professzor politikai tárgyalásain kívül a rechoboti mezőgazdasági kísérleti állomás megnyitására előkészítésén dolgozik. Mint ismeretes, az intézet vezetését *Weizmann* veszi át. Ez az állomás főleg a palesztinai mezőgazdaság ipari lehetőségeinek lesz a kémiai kutató intézete. A *Weizmann*-intézet megnyitására előreláthatólag április elején kerül sor.

A palesztinai lapok értesülései szerint *Weizmann* rövidesen Bayruthba utazik, ahol a szíriai francia fölkormányzóval fog tárgyalásokat folytatni.

Weizmann meglátogatta az émei kolóniákat is és különösen Nahalalban ünnepelték imponáns keretek között a zsidó munkások és telepesek.

Husvétii פסח של fűszer és italárak a legjutányosabbban CZINCZÁR IMRE cégnél Cluj, Cipariu 24. szerezhetők be. פסח של savanyu káposzta kapható.

Lakása berendezésének

megvételénél legyen ÓVATOS!!

Aldozzon többet, de vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures. Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

ZION-LLOYD Bucuresti I. Bul. Elisabeta 15, et. III. Igazgató: M. Iampolsky. Tel-Aviv Levante Messere (1934 április 26—május 26)

Olcsó kirándulásokat rendez

- I. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel: 9000 lej
- II. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel: 6000 lej
- III. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel: 3600 lej

A kiállításra tekintettel nagykereskedők és nagyiparosok megkaphatják az angol vizumot 60 font garancia nélkül is. Prospektusok bármikori kérésre.

jóminőségű
ognac, seprű,
apálinka
svéti fajborok
szánító
Reg. Ferd.
fon: 332—72.

a Reichsbank
sa.
bontban találják
előtt a márka
gazdagok azon-
éknek, már csak
példák állanak
zági zsidó ban-
kök ígéreteinek
Svájba menekít-
pa, mire vagy-
lefoglalták. Az
szék a zsidó ban-
ezért Hitlerék
on klátásos.

lakói
ért
rdőszélen

akkal, kaszák-
zt támadta meg
ett az összeesa-
mindkét rész-
és történt.
ött és a coru-
rdó széléről a
mulva a esend-
a községek kö-
tven coruji pa-
nyomozások a
Eddig tizen-
k be az ügyész

sta illu-
ponját
allák

lekket

letartóztatás
ak a bizonyító
ezkedést beis-

kat pénteken
ág börtönébe.
mmunistáknak
még folytatja

gek!

ejája erősíti és
szóvet sebeinek
befolyásolja
lzzadást, esők-
s a köpetet, a
súlyt növel és
ességét. Tüdőbe-
e tüdőtea rend-
ségi állapotban
ennek nemcsak
leli, hanem sok
hoz. Ezek
nivaló hatását
a megyszék-
tárában és dro-
nal, ahol nem-
zett kívánságá-
ny teát néhány
Minden eredeti
vényileg védett
tő. Levelezőlap
egyszerű Br-
lerakattól ren-

SPORT

Ma délután 4 órakor
Szeged FC-Universitatea
 Előzőleg 2 órakor Haggibbor-KMSC kerületi bajnoki

Cluj, március 24. (Az Uj Kelet tud.) A ma délutáni első nemzetközi mérkőzésen az Universitatea az alábbi felállásban játszik: Sepsi, Sfera-Horváth (KAC), Dobosan-Gain-David, Sarbu-Ploesteanu-Tunyoghi (KAC), Jonas-Surlasiu. A vendégsapat Szeged felállása: Pálinkás, Sirály-Raffai, Gyuresó-Gerle-Varga, Fehér-Bognár-Kutik-Kiss-Havas. A mérkőzést, mely délután 4 órakor kezdődik, Seliceanu Gligor bíró vezeti.

Előzőleg 2 órakor a cluji kerület bajnokságáért a Haggibbor-KMSC mérkőzés kerül eldöntésre. Bíró Muresan Anton.

A mai műsor

bennünket érdeklő legérdekesebb száma a Pardubitzban lejátszásra kerülő Románia-Csehszlovákia amatőr Európákupa mérkőzés. Érdekessége, hogy dacára amatőr jellegének, mindkét ország válogatottjában egyformán játszanak profik is. Egyébként ma a válogatott mérkőzések egész sora kerül eldöntésre. Amint már megírtuk, Párizsban Franciaország és Csehszlovákia, Milánóban Olaszország és Görögország, Genfben Ausztri-Svájc, Bécsben Csehszlovákia B és Ausztria B, Szófiában Magyarország és Bulgária csapat mérkőzést játszanak. Budapestre a város válogatottja Brunn válogatottját fogadja barátságos mérkőzésre, valamint a világbajnoki kísérleti C) válogatott-Phobus meccs jelenti a nap műsorát.

A belföldön eldöntésre kerülő nemzeti bajnoki mérkőzéseken kívül barátságos és kerületi bajnoki mérkőzések szerepelnek a vasárnap sportján.

Kiemelkedő sporteménye a mai napnak a Crisana országos vívóversenye, melyen az ország legjobb vívói küzdenek Oradea kardvívó csapatbajnokságáért. A versenyen a Haggibbor kitűnő Altmann-Mózes-Erős-Zádor négyese is indul.

Sporthírek

A bécsi kupa döntőjébe a következő négy csapat került be: FC Wien, Rapid, Admira és Floridsdorfer AC.

A tornászvilágbajnokság olasz próba-versenyét március végén rendezik meg Torinban.

A második spanyol-portugál selejtező mérkőzést is a spanyol válogatott nyerte s így Spanyolország bejutott a világbajnoki tizenhatos döntőbe.

עשר פראנקיקאפסטעצואאן

כשר של פסח

עדייגט אונטער אברויפונסט
 זיינער עהרונדיקע דעם הערן

אברעראבניערס לאנד שפיטן

פאן ביסטריצא

אונד שטרענגער אופוויסט פאן דעסטע
 פראמען פערטרויענסמענערן
 ווירד בעסטענס עמפאהלען!

דיע קעננזייכען זינד:

העכערשליפע מיט זיענעל
 אונד אונטערשיפט דעם הערן
 אברעראבניערס
 דייע קאפפעמיעהלע אלס פאבריקאטארק
 אונד דער נאמעסצונ דער פירמא

Heinrich Franch Sohne
 Soc. Anon. Rom.

Bucuresti-Brasov

HUSVÉT ELŐTT a legújabb modellű COLUMBIA és His Masters Voice grammofoonjainkat
 a legolcsóbb árban és legelőnyösebb feltételek mellett
 árusítjuk. Megérkeztek a legújabb sláger-lemezek!!!
Columbia üzlet Fötér 28.

KÖZGAZDASÁG

A Banca Nationala megnyugtató nyilatkozata a bankbetétek kifizetése körül támadt vihar kérdésében

Bucuresti, március 24. Ismeretes, hogy a konverziós törvénnyel kapcsolatban a bankbetétesek és a bankok körében a kormány egyik kijelentése folytán nyugtalanság keletkezett és hat bucaresti nagybanc olyan értelmű nyilatkozatot adott le a lapoknak, hogy a kormány konverziós tervével szemben a betéteket továbbra is teljes névértékben fogják kifizetni. Hogy a betéteseket teljes mértékben megnyugtassák, a Banca Nationala ma reggel a következő nyilatkozatot publikálta:

„A pénzügyminisztérium nyilatkozata alapján a fővárosi lapok olyan értelmű közléseire, hogy a konverziós törvény életbeléptetésével a bankok betéteseiktől vonhatják le veszteségeiket, megjegyezzük, hogy ez az álláspont csak a fizetési képtelen bankokra vonatkozik. Azok a bankok, melyek ezidáig eleget tettek fizetési kötelezettségeiknek, nem tartóznak a törvény ilyen értelmű határozata alá és teljes értékben fogják tovább is az összes betéteket kifizetni.”

Megnyilt

a FILT luxus cipőgyár lerakata

Cluj, Piata Unirii 33.

Nagy választék! Tavaszi újdonságok!

A buza monopólijáról készített törvényjavaslatot a földművelésügyi minisztérium

Bucuresti, március 24. A román nagybirtokosok néhány héttel ezelőtt delegációt küldtek Manolescu-Strunga földművelésügyi államtitkárhoz, akiknek a buza monopóliáról szóló törvényjavaslatot nyújtották át.

Manolescu államtitkár kedvezően véleményezte a törvényjavaslatot, úgy számítva, hogy a buzamonopol fölledítene a mezőgazdaságot, a vásártól és eladott buza közötti árdifferenciát pedig a konverzió által károsult hitelezők kielégítésére lehetne fordítani.

A törvényjavaslat tanulmányozására kiküldött bizottság azonban azon a véleményen volt, hogy a buzamonopol-

törvényt függetleníteni kell a konverziótól, melynek veszteségeit maga a törvény intézkedései kell, hogy ellensúlyozzák.

A törvényjavaslat szerint a monopóli megvásárolná a földművesektől a búzát, előre meghatározott áron. Az ár 350-400 lej között variálna, minőség szerint. A monopóli viszont 550-600 lejért adná el a buza mázsáját a malmoknak.

A mázsánkénti 200 lejese hasznót a monopóli az exportbúza veszteségeinek fedezésére használná.

A buzavásárláshoz szükséges tőkét egy külföldi gabonakonzorcium bocsá-

Minden széder asztalon

legyen ott a 102. év óta fennálló

SZILÁGYI ELEONORA R. T.

cég kiváló minőségű kóser כשר של פסח fajborai és saját főzésű seprő és szilvapálinkái, melyek Guittmann Márton gótszattman kezelése alatt állanak.

SZILÁGYI ELEONORA R. T.

likőr, rumkülönlegességek és puncsszeszgyára

Gyártelep és közp. iroda: Cluj, Calea Motilor 22. Telefon: 757 és 366.

Elárúsító helyek: Központ Cluj, Calea Motilor 22.

Fiókok Clujon: Piața Mihai Viteazul 31. Piața Mihai Viteazul 39.

Piața Mihai Viteazul 20. Calea Regede Ferdinand 37. Calea Victoriei 1.

és minden jobb fűszer-, csemegeüzlet és italmérésben.

Turdán fiókunknál: Piața Mihai

Câmpia Turzii: Frații Salomon S. A. cégnél.

Bucurestiben: Consumul Nifon Bul. Maria Rond. Telefon: 300-48.

Vasúti küldemények gyorsan és pontosan lesznek szállítva a számla ellenértékének utánvéteével.

taná a monopóli rendelkezésére. A konzorciumot a monopóli egyes előnyökben kell, hogy részesítse a kivitel elosztásainál.

A kormány összes tagjai azonban nem értenek teljesen egyet a buzamonopol törvényjavaslatával.

A kérdésben rövidesen minisztertanácsot tartanak.

Hogyan kell beadni a marhaexportálási kérvényeket? A pénzügyminisztérium körlevelet küldött a vámhatóságoknak, melyben közli, hogy a marhaexport kéresekéjé a jövőben az állatok száma mellett az állatok össz súlyát is ki kell mutatni, mert a marhákat külföldön kilószámra adják el és kontrollált nem lehet másképp eszközölni.

Rendelileg szabja meg a cukor árát a kereskedelmi és iparügyi miniszter. Teodorescu kereskedelmi miniszter körlevelet adott ki a cukor árának szabályozásáról. A körlevél szerint a cukorkartell huszonnégy lejért adja a kristály és 26 lejért a kockacukor kilóját a nagykereskedőknek, ugyhogy a forgalomba kerül cukor maximális ára huszonöt, illetve huszonhét lej szabad legyen.

Külön vagonokat állítanak be a husvéti ünnepekre élelmiszerszállításra. A CFR vezérigazgatója elhatározta, hogy az élelmiszer és majorság husvétünnep idején történő szállításánál esetleges fennakadások ne történjenek, szükség esetén külön vagonokat fognak forgalomba hozni. Az áruszállítások a román husvét idején szünetelnek fognak és külön vonatok fognak a katonaság szállításáról gondoskodni.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara a következő körlevelet küldte tagjainak: T. Cím! Kamaránk igazgató tanácsa tagjai választására való tekintettel, felkérjük szíveskedjék velünk közölni azoknak a neveit, akik cégét képviselik, figyelembe véve a módosított kamarai törvény végrehajtási utasításának alább felsorolt rendelkezéseit: 5. szak. A kereskedelmi és iparkamarák kötelező tagjai, mint választók és hivatalból és hivatalból beiratottak az illető kamara választói névjegyzékébe a következők: a) a román állampolgárok, akiknek az illető kamara területén van valóságos lakhelyük. b) Kereskedők és iparosok, akiknek a cégük legalább egy év óta van bejegyezve és kereskedelmi és ipari adójuk alapján pótdadó fizetésére kötelesek. E csoportba tartoznak azok is, akiknek — a törvények egységesítéséig — az iparhatóságoktól legalább egy év óta van iparigazolványuk és pedig Erdélyben az 1884 évi 17. tc. és Bucovinában 1907 évi február 5-26. sz. törvénnyel módosított 1859 évi február 20-i törvény értelmében. c) A kereseti társaságok cégjegyzéssel bíró tagjai a betéti társaságok cégjegyzésel bíró belfelgajai és a részvénytársaságok. E csoportba tartoznak a termelő és fogyasztási szövetkezetek is, ha részvényre vannak alapítva. Résztvénytársaságokat minden befizetett 10 millió lej után egy, legfeljebb azonban 4 szavazattal illeti meg. Minden szavazatot külön személy gyakorolja. Résztvénytársaságoknak 10 millió lejen aluli befizetett tőkéjük után egy szavazatuk van. A szavazati jogot az adminisztrátorok vagy igazgatók gyakorolják. d) Fióktelepek cégjegyző igazgatói, ha a fiók telepe nem azonos az egyéni vagy társas ipari és kereskedelmi cégéfételepével. A fentebb b) és c) alatt felsorolt egyének tagsági minősége a kereskedelmi és iparkamarában azonnal megszűnik, amint megszűnik a kérdéses tag helyzete az illető társaságban. A fenti csoportok valamelyikébe tartozó nők hasonlóképpen tagjai a Kereskedelmi és iparkamarának. A választó tagok beírása a választói jegyzékbe azok kérelmére alapján történik, akik megfelelnek a fenti feltételeknek. Csak a választói jegyzék adja meg a tagsági minőségét és a választói jog gyakorlását a kereskedelmi és iparkamarában. A kereskedelmi és iparkamara tagságra képtelenek vagy érdemtelenek a kiskorúak, gondnokság alá helyezett, nem rehabilitált esőbejutottak, azok akik valamely meggyalázó tett miatt elítélve voltak. Van szerencsénk felkérni, hogy jelen felhívásunkra választó szíveskedjék legelőnyösebb 1934 április 1-ig, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a jegyzéket az Ön kiküldöttjének a felvétele nélkül összeállítani.

Nyakig uszik Külföldi az állam helyzetét

A külföldi biznak a r

Párizs, március 24. akiket a román állam felülvizsgálására küldte hitelezők. Románia pénzügyi rendkívül erdő állást foglalnak csak a túlzás pénzügyi kérdés

Milyen k...
 nak a sza

A konverzió kérdése megállapítják a szakértők, hogy a konverzió, amely a román államot a 1933. évi konverziós törvény ellenére is marad. Szeresene — mi — hogy Románia ga állott meg, hogy a ter és az árának a fogyasztása sem szenvedett kluzióképpen a szakértők mezőgazdasági tartozó konverziót kívánnak.

Az általános pénzügyi, a szakértők 15 millió a Romániában tezaorog, és az árának a román amelyek szerint a heza millió lejté rugnak. — mondják a szakértők óta tartó moratóriumot állítani a normális hely. Komány ezt egyik leg-ségének tekinti. Ennek ban annak az elvnek hogy nem fizető adós ható. Ezzel kapcsolat a jelenlegi bankpolitika vezetést követelik, amé forgalomba a tezaorizá vegül intézkedéseket kötionaia helyzetének me

Az állam

A jelentés végül kif háztartás hiányos köm ezért kételkednek abba kezésükre becsátott st abszolút megbízhatók nyük szerint 1930-31— lej deficittel zárultak, deficitet 3 milliárdra h 10 milliárdra taksály tartozásait. Ezeked a t vidálni kell, de csak a suly helyreállítása uti szakértők a különböző rakat, amelyek részben zófi voltak ezeknek a állapotok a szakértők, esztendő óta nem vált és így a román kormány állott volna az állam román nemzetgazdasá alkalmazni. Ha ez nem ennek okát a szakértők zott” költségvetési pol

Mi e

A három szakértő le laban egyetértenek Ch szor megállapításai, deficitet okai ugyanazok stabilizálása óta évről-tak az illetékesek: meg a hibák kiküszöbölésé részlegesen történtek.

Szobafestés Csak G Tele

Str. Memorandului 20
 Str. Filipescu 15.
 Str. Saguna 16.

Nyakig uszik az adósságokban a kincstár Külföldi szakértők szigorú kritikája az állam siralmas pénzügyi helyzetéről

A külföldi szakértők kifogásolják a tökéletlen könyvvezetést és nem bíznak a rendelkezésükre bocsátott statisztikai adatokban

Párizs, március 24. A három szakértő, akiket a román állam fizetőképességének felülvizsgálására küldtek ki a külföldi hitelezők. Románia pénzügyi helyzetéről készített rendkívül érdekes jelentésükben állást foglalnak csaknem az összes aktuális pénzügyi kérdésekkel szemben.

Milyen konverziót kíván-
nak a szakértők

A konverzió kérdésével kapcsolatosan megállapítják a szakértők, hogy az 1932. április évi konverziós törvény, valamint a bírói uton való likvidálási törvény „ka-
tasztrofális kihatással voltak a magán-
hitelre.” Ennek alátámasztására idézik a Banca Nationala 1933 februárban elkészít-
ett jelentését, amely oda konkludál, hogy
a hitel és az adósság problémája a konver-
ziós törvény ellenére is változatlanul fenn-
marad. Szerencsére — mondják a szakértők
— hogy Románia gazdasági élete nem
állott meg, hogy a termelés folytatódott
és az árúknak a fogyasztókhoz való eljut-
tatása sem szenvedett fennakadást. Kon-
kluzióként a szakértők egy kizárólag a
mezőgazdasági tartozásokra szorított
konverziót kívánnak.

Az állami pénzügyi helyzetről szól-
va, a szakértők 15 milliárd lejre becsülik
a Romániában tezaorizált pénzek össze-
gét, szemben a romániai véleményekkel,
amelyek szerint a tezaorizált összegek 10
milliárd lejre rúgnak. „Véget kell vetni
— mondják a szakértők — a már két év
óta tartó moratóriumnak és helyre kell
állítani a normális helyzetet. A jelenlegi
komány ezt egyik legsürgősebb kötele-
ségének tekinti. Ennek előfeltétele azon-
ban annak az elvnek a helyreállítása,
hogy nem fizető adós azonnal végrehaj-
tható.” Ezzel kapcsolatosan a szakértők
a jelenlegi bankpolitika olyértelmű át-
vezését követelik, amely vissza vonja a
forgalomba a tezaorizált összegeket és
végül intézkedéseket kérnek a Banca Na-
tionala helyzetének megjavítására.

Az állami könyvelés hibái

A jelentés végül kifogásolja az állam-
háztartás hiányos könyvvezetését. Eppen
ezért kételkednek abban, hogy a rendel-
kezésre bocsátott statisztikai adatok
abszolút megbízhatók volna. Vélemé-
nyük szerint 1930—31—32 évek 13 milliárd
lej deficiittel zárultak, míg a 1933—34-es
deficitet 3 milliárdra becsülik. Ezenkívül
10 milliárdra taksálják az állam belső
tartozásait. Ezeket a tartozásokat is lik-
vidálni kell, de csak a költségvetési egyen-
súly helyreállítása után. Kifogásolják a
szakértők a különböző autonóm pénzü-
gységi területek részben ugyancsak előde-
zői voltak ezeknek a deficiteknek. Meg-
állapítják a szakértők, hogy az árak két
esztendő óta nem változtak az országban
és így a román kormányoknak módjában
állott volna az állam költségvetését a
román nemzetgazdaság új viszonyaihoz
alkalmazni. Ha ez nem történt meg, úgy
ennek okát a szakértők a „mélyen elhibá-
zott” költségvetési politikában látják.

Mi az oka a deficiteknek

A három szakértő leszögezi, hogy álta-
lában egyetértenek Charles Rist profesz-
zor megállapításaival. A költségvetési
deficitnek okai ugyanazok, amelyeket a lej
stabilizálása óta évről-évre megállapítot-
tak az illetékesek: megfelelő intézkedése-
k a hibák kiküszöbölésére csak elvőve és
részlegesen történtek. A kincstár helyze-
tét különösképpen vigasztalannak találja
a jelentés. Ha a költségvetési deficit nem
szűnik meg — mondják a szakértők —
ugy az állam számára nem marad más
hátra, mint újabb előlegeket kérni a Nem-
zeti Banktól, amelynek helyzete amugyis
súlyos. Ezt viszont súlyos kihatással le-
het a valuta sorsára.

A kincstár pillanatnyi
adósságai

A szakértők mindenesetre azt hiszik,
hogy a helyzet még megmenthető és hogy
a kincstár mentesíteni lehetne jelenlegi
gondjaitól. Mindenesetre a kincstár az
utóbbi esztendőben jelentős összegeket
emésztett fel. Mintán teljesen kimerítet-
ték a 1928—29-es kölcsönökből létesített
rendelkezési alapot, az állam előlegeket
vett fel a betéti pénztártól (Cassa de De-
punerii) a monopólium, a Banca Nationa-
lától, felhasználta a svájci kölcsönt, ma

Öngyilkosságot követett el Stavisky ékszerésze is

Leon Daudet Chautemps volt miniszterelnököt vádolja meg Prince meg-
öletésével. Staviskyné zsarolásai

Stavisky titkára gyilkolta meg Princet?

Párizs, március 24. Brunswick éksze-
része, akinek a Rue de la Paix van
üzlete. A Stavisky-botrányral kaposo-
latban öt ért veszteségek miatt öngyl-
kosságot követett el. Az öngyilkos
a szélhámos bankár ékszerszállítója
volt.

A lapok közlései szerint Brunswick neve
sűrűn szerepel Stavisky-féle cseleksz-
vényekben. A parlamenti vizsgálóbizott-
ság megállapította,

hogy a szélhámos bankár olyan
összegekre vásárolt tuljonomán
Brunswick közbenjöttével éksze-
reket, amelyek túlhaladják a po-
záró vásárlás értékét is.

A vásárolt ékszerek jelentős része kül-
földi bankok trezorjaiba került. Több
ilyen safet megtalált a nyomozás.
Egyre kétségtelebbe vált, hogy Brun-
swick tudja, hogy a szélhámos bankár
milyen célra vásárolja az ékszereket.

Tegnap Pressard felfüggesztett volt
főállománygyász levelet intézett a Sta-
visky ügyben vizsgálatot folytató par-
lamenti bizottsághoz, amelyben kéri
sürgős kihallgatását, hogy mihamar-
abb tisztázhassa magát a személyével
és hivatali működésével kapcsolatban
forgalomban lévő híresztelésekkel
szemben.

Ennek ellenére Leon Daudet az „Ac-
tion Française”-ben nyílt levelet közöl
Doumergue miniszterelnökkel, amely-
ben azt állítja, hogy Staviskyt és Prin-
cet Chautemps miniszterelnök ölette

pedig semmilyen összeg fölött nem ren-
delkezik, mert állandóan hátralékban van
1 milliárddal. Pillanatnyilag a kincstár-
nak a következő tartozásai vannak:

1. Egy milliárd 200 millió lej kincstári
ben a betéti pénztárral szemben.
2. Ideiglenes adóelfogadványok 3 mil-
liárd.
4. Előleg a Banca Nationalától a svájci
hitelintézet számára 1 milliárd 220 millió.
5. Régi tartozás a Banca Nationalával
szemben 3 milliárd 680 millió.
6. Ideiglenes előleg a Banca Nationalá-
tól 2 milliárd, amelyet az állam képtelen
visszafizetni.

A kincstár tehát összesen 12 milliárd
320 millió lejrel tartozik. A szakértők
szerint a helyzet mégis szanálható.

D. A. C. márkájú
mely

gyermekkoscsik
már

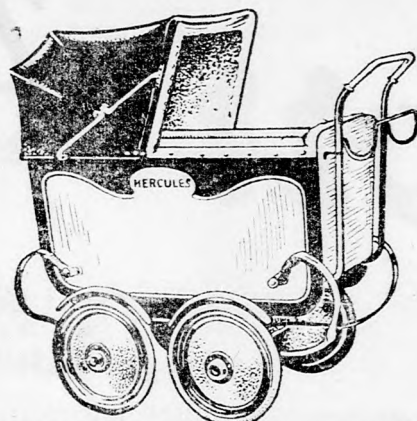
1975 lejtől

kaphatók, kizárólagos lerakat

Hercules Baby

házban Cluj.

Állandó kiállítás, mélyen leszállított árak
Kérjen árjegyzéket!

modranyát Chautemps miniszterel-
nöknek, mint belügyminiszternek
engedélyével adták ki Staviskynak.

A Stavisky-bizottság tegnapi ülésén
állítólag előkerült Henri Robertnek, a
párizsi ügyvédi kamara volt elnöke-
nek levele a törvényszék elnökéhez,
amely Galmot halála ügyében a tár-
gyalást vezette.

A levél szerint „20.000 frankot nem
találnak tulsoknak a törvényszéki
elnök számára, ha hajlandó a tár-
gyalást elodáztatni.”

Azt hiszik, hogy az ügyészség el fog
ja rendelni Brouillet volt újságíró le-
tartóztatását, aki 1928-ban résztvett a
Galmot ellen indított hajszában s szá-
mitanak arra is, hogy letartóztatják
Vachet dr.-t, Stavisky volt háziörvo-
sát, aki úgy látszik, a Galmot-ügyben
is szerepet játszott.

A radikális szocialista párt választ-
mánya elé indítványt terjesztettek,
hogy a párt zárja ki tagjai sorából
Proust és Hulin képviselőt, akik Sta-
visky ügyében szerepeltek.

Párizs, március 24. A Stavisky-
ügyben vizsgálatot folytató bizottság
kihallgatta Audin szenátort, aki vallo-
mása során többek között azt a szen-
zációs kijelentést tette, hogy a volt
köztársasági elnökök egyike is össze-
kötöttesben állott Staviskyval. Audin
hosszabb kérdésködések után végre
kijelentette, hogy Millerand-t gondol-
ja. A vallomás nyilvánosságra hozása
egész Franciaországban nagy feltű-
nést keltett.

Az Uj Kelet jubileumi száma

Az Uj Kelet közönsége szimpátiával és
érdeklődéssel várja az Uj Kelet peszach
első napján megjelenő jubileumi ünnepi
számát. Tizenöt éves küzdelem után egy
pillanatra magunkról beszélünk, arról,
hogy az erdélyi zsidóság életében mit je-
lent az a tény, hogy önálló zsidó napilap
küzd a zsidóság életéért. Felhívjuk hír-
detőink figyelmét az Uj Kelet jubileumi
számára. A jubileumi számot olvasók
ezrei fogják a legnagyobb érdeklődéssel
forgatni s az a szeretet, mellyel a zsidó
olvasó az Uj Keletet napról-napra fo-
gadja, most, az ünnepi szám megjelené-
sével publicitás szempontjából meg-
sokszorozza a lap jelentőségét. Hirdetése-
ket 28-ig fogad el kiadóhivatal.

Megbízható Sel-Peszach cukor

az idén az orth. Központi Iroda felügye-
lete alatt kizárólag csak a „Danubiana”
romani cukorgyárban lett előállítva.
Cime: „Danubiana” Fabrica de Zahăr
Bucuresti I., Str. Calmatei Nr. 5.
Az orth. Rabbikollégium döntése sze-
rint csak olyan cukrot szabad a Peszach-
ünnepre forgalomba hozni, mely az orth.
központ felügyelete alatt készült. Azon
kereskedő tehát, aki más gyárból származó
cukrot forgalomba hoz, elvesztette
rituális tekintetben megbízhatóságát és
tilos tőle bármely peszach-ártut be-
szerezni.
Az orth. Központi Iroda

a legjobb
védő fertőző
betegségek
ellen

Szobafestőt?
Csak Gratz-ot!
Telefon 7-49

Str. Memo Andrușii 20.
Str. Filipescu 15.
Str. Saguna 16.

LINOLEUM,

viaszosvászon terítők

BUTORSZÖVET,

matrachuzatok

FÜGGÖNYKARNISOK,

futószőnyegek

BOSKOVICS TESTVÉREK szaküzletében

Cluj, Str. Regina Maria 15. Telefon: 910.

Modern ki-
vitel, gaz-
dag vá-
laszték,
olcsó
árak

Knorr

Zabpehely és zabliszt

Schweici-gyártmány

izletes, könnyen emészthető, tápláló, Gyengélkedők, betegek, lábadozók, szoptató anyák és csecsemők, növényben levő gyermekek, cukorbeteg, ideg- és gyomorbetegségek részére.

Franciaország Hollandiában százmillió hollandi forint rövidlejáratu kölcsönt vesz fel

A francia kormány Amerikában is elakarja helyezni rövidlejáratu kölcsönét

Párizs, március 24. Franciaország Hollandiában a jegybank hozzájárulásával százmillió hollandi forint értékű rövidlejáratu kölcsönt vesz fel. A kölcsön fedezetül három hónapos francia kincstárjegyek fognak szolgálni. A kamatláb 4 százalékos. A kölcsönt aranyban visszafizetni.

A párizsi sajtó kedvezően fogadja a kölcsön hírért, a tőzsdén azonban esetenként az állampapírok. Pénzügyi körökben lehetségesnek tartják, hogy az árfolyamesésben része van azoknak a híreknek is, hogy a francia kormány kebelében a politikai pénzügyi botrányok vizsgálatai körül nézeteltérések

merültek fel. Washingtoni jelentés szerint a francia kormány lépéseket tett az amerikai kincstári hivatalnál aziránt, hogy engedélyezzék francia rövidlejáratu kölcsönnek az amerikai piacon történő elhelyezését. Amerikai részről azt a választ adták Franciaországnak, hogy a kormány kénytelen ragaszkodni ahhoz a politikához, amelyet eddig követett, amely olyan államok kölcsönkibocsátási igényével szemben elutasító álláspontra helyezkedett, melyek nem rendezték Amerikával szemben fennálló tartozásait.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Kedden kezdi meg sorozatos mozielőadásait a Szinkör

A hostáti lakodalmok előadásai vasárnap zajlanak le a Szinkörben és kedden megkezdődnek a sorozatos mozielőadások addig amíg a színházulat Váradon működik.

A mozi megnyitó műsora a SATÁN VÖLGYE című film lesz.

Zame Grey gyönyörű regénye mestersen van megörökítve ezen a pompás rendezésű filmen, melynek főszerepét Georg O'Brien játssza. Igazi remek mű ez a film, melynek témája: „A Jóság legyőzi a Sátán völgyében az ott lappangó Gonosz szellemet”.

A húsvéti ünnepekre még nagyobb szabású és hatalmasabb filmet írtatótt programjába a Szinkör és pedig Wilhelm Dieterle rendezésében a Szőkevényt (Dezer-tör). Az idegenlégő izgalmasan kalandos élete elevenedik meg a gigantikus filmen Afrika forró, buja színei és a végzetlen homoksvatag exotikus képei emelik esodassá és feledhetetlenné a film eszelekményét.

A kitűnő premier filmek és olcsó helyáratok bizonyára a szórakozni vágyó közönség nagy tömegeit fogja vonzani a Szinkörbe, ahol a legnagyobb kényelmet és a legjobb szórakozást fogja találni.

Theodor Dreiser Nobel-díjas regénye filmen. A regény címe: „Jennie Gerhard” aki a regény főhőse. A regény, amelyet Nobel-díjjal koszorúztak. Amerikai tragédia ez is, nemes, szívbéli szentimentalizmussal átitott: egy tehetséges, gazdag fiatal férfi és egy bűbajos szegény leány története. A főszerepét Silvia Sidney játssza légiességű finomsággal, a szépség és báj költői harmóniájával. Partnere Do-

„NATIONALA” ALTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG Bucuresti

Alapítástól 1882. Alaptőke 25.000.000 Tartalékállapotok 1932 dec. 31-én 224.982.808 Lei

Elfogad biztosítási ajánlatokat

TŰZKÁR
BETÖRÉSESEK-LOPÁS
BALÉSETBŐL EREDŐ KÁR
ÜVEGTÁBLÁK TÖRÉSE
RABLÁS
VÁSUTI ÉS HAJÓSZÁLLITMÁNYOK-
NAK ELEMI ÉS LOPÁSOS KÁRAI

ELLEN

Életbiztosításokat:

HALÁLESÉTRE ÉS BLERÉSRE
orvosi vizsgálattal és anélkül

Sorsolások népbiztosításokat

30.000 és 20.000 lejes címletekkel,
Havonként megtartandó húzásokkal.

**A legelőnyösebb feltételek!
Modern kombinációk**

Képviselet az ország minden városában

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: Zsidónő.
Hétfő este 8 órakor: Denevér.

Előadások a Magyar Színházban:

Műsor:

Vasárnap d. u. 6-kor: Hóstatí lakodalmom. (Másodszor.)
Vasárnap este 8-9-kor: Hóstatí lakodalmom. (Harmadszor.)

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Ave Maria, Mélyen megindító film, főszerepben: Dorothea Wieck.
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:
Jennie Gerhard, Megindító film, mely Theodor Dreiser világhírű író híres regénye nyomán készült, főszerepben: Silvia Sidney (A Pillangó kékasszony film (feledhetetlen főszereplője.)

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Ördög szigete, Izgalmas cselekményű kalandorfilm, főszerepben: Ronald Colman, Ann Harding.
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:
Ave Maria, Megható film, főszerepben: Dorothea Wieck.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, március 25.

Bucuresti, 17: Zenekari hangv. — 19: Rádiógyetem. 19.20: Görög zene. 20.30: Előadás. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.30: Isentisztelet. 2: Hang-
lemezek. 3.45: A budai dalárda. 5: Jazz.
6.15: Góthné Kertész Ella és Góth Sándor
jeleneteket ad elő. 7.20: Katonazene. —
8.35: Huszár Károly csevegése. 9.05:
Cigányzene. 9.45: Hírek. 10.05: Európa-
hangverseny. 11.30: Jazz.

Bécs. 20.15: Bécsi egyveleg.
Berlin. 20: Opera.
Varsó. 19.50: Szimf. zenekar.
Milánó. 21: Opera.
Róma. 20.45: Lehár: Kék mazur.
Prága. 21.50: Lemezek.
Pozsony. 19.30: Nebdaj balett.
Svájci német adó. 21.30: Rádiózenekar

Hétfő, március 26.

Bucuresti. 19.20: Lemezek. 20: Dal- és
áriaest. 21.15: Rádiózenekar.

Budapest. 6.45: Torna. 12.05: Zenekari
hangv. 4: Asszonyok tanácsadója. —
5: Gramofon. 7.30: Az Operaház zene-
kari hangv. 8.50: Kisszínpad. 11.10: Né-
metnyelvű előadás. 11.25: Trió.
Bécs. 20.45: Szimf. hangv.
Berlin. 21: Rádiózenekar.
Varsó. 20.02: Szimf. hangv.
Milánó. 20.40: Lemezek.
Róma. 21.55: Hegedűhangv.
Prága. 21: Operett.

**HIDETES AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN**

Befutott Romániába is a világhírű
Molinárd-féle

„HABANITA”

originál kölnivíz, puder
szappan.

Kitűnő könyvek alkalmi áron!

Fényes: A társadalom és a nemi-
kérdés 10 lei
Hoeckel: A természet és az ember 20 lei
Fabre: A skorpió öngyilkossága 20 lei
Wells: A civilizáció megmentése 20 lei
Mende: A rádióaktív anyagok 20 lei
Bölsche: Az ősvilág 20 lei
Lampert: A származás 20 lei
Maeterlinck: A természet élete 20 lei
Dr. Ferenczi: Pszichoanalitikai ér-
tekezések 20 lei
Johann: Az ismeretlen Ázsia ke-
resztül 25 lei
Katz: Vidám napok barna embe-
rek között 25 lei
Aisberg: Most már értem a rádiót 30 lei
Szabó Ervin: Társadalmi és párt-
harok 40 lei
Stopes: Szerelem a házasságban 2
kötet 45 lei
Juhász: A világirodalom élettörté-
nete 55 lei
Kayslering: Könyv a házasságról,
kötve 80 lei
Weinger: Nem és jellem 98 lei

Vidékre csak a pénz, vagy bélyeg előze-
tes beküldése mellett szállítunk. Egyszáz
leien felüli megrendelésnél portómentes.

Cultura könyvkereskedés

Cluj, Memorandului (Unió ueca) No. 4.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hagyományi kölcsönök egy sor 1 lei, vasár-
naponként betét 4 lei. Legkisebb apró hirdetés
20 lei. Alkalmi kereskedőknek 30 százalékos
kedvezmény. Apróhirdetések díja előre
fizetendő. Jellegű levelet csak egy további
bitunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

מטעמי מילת

készítve a retteggő főrabbi felügyelete
ajatt. Alkalmos minden sajtókészítéshez.
Kapható olcsó áron. Legmann Mór Re-
teag, jud. Somoș.

6000 drb., körülbelül 600 négyszög-
méter területre való, használt „Eternit”
fedélpala hozzávaló idomdarabokkal, ki-
fogatlan állapotban, sürgősen eladó.
Értekezni „Unió” Szállítási Vállalatnál,
Piata Unirii és Iuliu Maniu sarok.

Alkalmat keres fiatal kántor megfelelő
előképzettséggel és kellő gyakorlattal.
Fuchs, Satmar, Str. Tepes Voda 45.

Ha garantált kóser, naponta frissen
fejt tehen és bivalytejet óhajt, forduljon
Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7.
Házhoz szállítva is kapható.

חלב של חסד húsvéti tej házhoz szállítva
megrendelhető Janovitz, Str. Sarda 17.

Kiadó parkettes uecai szoba butorozva
vagy üresen intelligens urinőnek. Str.
Bălcescu 17.

Kile volt a

Más célok

Bucuresti, március 24. meghosszabbítását megőrizték már a vényjavaslat ma-
ment: elé kerül. A
egy évi időre me-
vényben levő lak-
vólósin, hogy e-
ban valamit is v-
A vitából azon-
törvények megho-
z az érdekes he-
laktérium törv-
voltaképpen fise-
pénzügyminiszter-
hoz, hogy fennta-
szerint a köztiszt-
tét az állam fize-
pénzügyminiszter-
megtudjuk, hogy-
összegeket keres-
laktérkülönbözete-
nak.

A nagyközönsé-
a kérdés, hogy
ragaszkodott a
díjasok lakásvéde-
ügyminiszter ek-
kolván álláspont
nagy terhet ró e-
Valóban így is
ügyi szakember
számával meg n-
amikor a tény-
szöve a pénzügy-
különbözött terhe-
kább pénzügyi
helyzet fenntar-
Mindennek ma-
Ebben a pillanat-
mindössze 2567
díjas van, akik
összesen évi tize-
Ugy a kedvezme-
mint a nyugod-
fogy, így évről-é-
szeg, amit a kinc-
kell fizetni.

Ugyanazon to-
kincstárt ennek
kötelezi, elrende-
fedezésére mind-
két százalékos
időben a két sa-
is ráfizetéssel
zettség, mintho-
ezer bérjő esett,
azonban, hogy a
száma csak 2567
hogy a kincstár-
rá az áldozatra,
móleszótati azt.

Kilenevenmillió haszna volt a kincstárnak a lakbérkülönbözeteleken

Más célokra fordították a múltban a tisztviselőlakások építésére rendelt összegeket

Bucuresti, március 24. A lakbértörvény meghosszabbítására vonatkozólag előben megtörtént már a megegyezés, sőt a törvényjavaslat ma vagy holnap a parlament elé kerül. A törvényjavaslat további egy évi időre meghosszabbítja a ma érvényben levő lakbérleti törvényt és nem valószínű, hogy ezen az utolsó pillanatban valamit is változtatnának.

A vitából azonban, mely a lakbérleti törvények meghosszabbítása körül folyt, az az érdekes helyzet világlik ki, hogy a lakbérleti törvény meghosszabbítása voltaképpen fiskális érdek és hogy a pénzügyminisztérium ragaszkodott ahhoz, hogy fenntartsák a rendszert, mely szerint a köztisztviselők lakbérkülönbözete az állam fizeti. Kevésbé feltűnő a pénzügyminisztérium álláspontja, ha megtudjuk, hogy a kincstár nagyon szép összegeket keresett azon, hogy fizette a lakbérkülönbözetet a háztulajdonosoknak.

A nagyközönség előtt úgy jelentkezett a kérdés, hogy az igazságügyminiszter ragaszkodott a köztisztviselők és nyugdíjasok lakásvédelméhez, viszont a pénzügyminiszter elengedte azt, jással üdülőként álláspontját, hogy a kincstárnak nagy terhet ró ez a kötelezettség.

Valóban így is volt ez, míg egy pénzügyi szakember a pénzügyi statisztika számaival meg nem világította a kérdést, amikor a tények mellett nem lehetett többé a pénzügyminisztériumnak sem a különbözeti terhei miatt érvelni, sőt inkább pénzügyi érdekek mutatkoztak a helyzet fenntartása.

Mindenek magyarázata a következő: Ebben a pillanatban az egész országban mindössze 2567 köztisztviselő és nyugdíjas van, akiknek házbérhez az állam összesen évi tizenhétmillióval járul. Ugy a kedvezményezett köztisztviselők, mint a nyugdíjasok száma évről-évre fogy, így évről-évre kevesebb az az összeg, amit a kincstárnak ezen a címen kell fizetnie.

Ugyanazon törvény azonban, mely a kincstárt ennek a tehernek a viselésére kötelezi, elrendeli azt is, hogy a teher fedezésére minden házbérszerződés után két százalékot kell befizetni. Az első időben a két százalékos illeték mellett is ráfizetéssel járt ez az állami kötelezettség, minthogy ebben az időben 40 ezer bérlő esett ebbe a kategóriába. Most azonban, hogy a kedvezményezett bérlők száma csak 2567, az a helyzet állott elő, hogy a kincstár nemcsak hogy nem fizet rá az áldozatra, hanem elég szépen gyűmölcsözteti azt. Míg ugyanis az 1932—33.

évtől a két százalékos illeték 104 millió lejre jövedelmezett, addig a házbérkülönbözétpótlás címén kifizetett összeg 14 millió volt, így a kincstár jövedelme ezen a téren 90 millió volt egyetlen esztendőben.

Aunakidején a törvényhozás előre látta, hogy a két százalékos illetékek idővel többre fognak rugni, mint amennyi a különbözetek fedezésére szükséges, ezért már akkor kimondta, hogy a két százalékos elsősorban a különbözeti fedezésére fordítandó, de ha maradvány mutatkozik, azt olesó tisztviselőlakások építésére kell fordítani. Helyesebben: a mutatkozó maradványból alapot kell létesíteni, mely ha idővel felszaporodik, ilyen formában legyen felhasználható.

A maradványokat azonban eddig nem használták erre a célra, hanem más szűk ségletek fedezésére fordították, miért is legfeljebb arról lehet szó, hogy a jövőben fejják azt a kijelölt és meghatározott célokra fordítani.

Felmerült az a kérdés, hogy vajon Slavescu pénzügyminiszter miért ragaszkodott még a helyzet ismerete mellett is ahhoz, hogy a lakbérvédelmi törvény megszűnjön, holott ez a kincstárnak is tetemes veszteségével járt volna. A pénzügyminiszter környezetéből kiszivárgott hírek szerint Slavescu pénzügyminiszter adóösszeállítás programját akarta itt is keresztülvinni és ezért az volt a terve, hogy a lakbérszerződések után két százalékos illeték szedését megszünteti. Viszont ezt nem tehette addig a kormány, amíg a lakbérvédelmi intézkedés fennáll.

Allítólag a miniszter, tekintettel a kincstárnak most már nem oly jelentős megterhelésére, még mindig foglalkozik a két százalékos szerződési illeték megszüntetésének gondolatával és amennyiben erre most nem volna módja, úgy a legközelebbi alkalommal már megteszi ebben a tekintetben a kezdeményező lépéseket.

Központi fűtés

és melegvízellátás egyes lakások részére

a fürdőkályhából

Garanciával készíti MARKO V. ökl, gépészmérnök Cluj, Calea Regele Ferdinand 43. Telefon 453.

La Reine des Crèmes

az eddig ismert szépítőszerek között a legsikerültebb. A korral járó ráncokat megelőzi és eltüntet.

La Reine des Crèmes

PARIS

A hödölök bämulata követi a szép nőt!

Starhemberg elismerőleg nyilatkozott Julius Deutsch szocialistavezér szerepléséről

„Deutsch azt tette, ami a vezérnek kötelessége volt“. A herceg ellenzi az antiszemitizmus erőszakos megoldását

Bécs, március 24. Starhemberg herceg tegnap az amerikai újságírók világszereplésén újabb részletesen nyilatkozott az aktuális politikai kérdésekről.

Az újságírók ama kérdésére, hogy mi a véleménye a Habsburg-restaurációról, különös tekintettel arra, hogy az új osztrák alkotmány vissza szándékozik adni a Habsburgoknak osztrák állampolgárságukat és ausztriai birtokukat, a herceg a következőket jelentette ki:

— A Habsburgoknak kötelességünk birtokaikat visszaadni. Ezeket a birtokokat a Habsburg-család elvégre őseitől örökölte és semmi jogalapunk nincs arra, hogy örökölt családi birtokokat minden további nélkül eltulajdonítsunk.

A Habsburgok a birtokok visszaadása után valószínűleg visszatérnek Ausztriába, azonban még nem jelentik a restaurációt. Ami a restauráció kérdését illeti, úgy csak azt mondhatom, hogy az jelenleg nem időszerű.

Az osztrák alkotmányra vonatkozólag a herceg kijelentette, hogy az demokratikus alapokon fog nyugodni. Demokrácia és demokrácia között azonban különbség van és az új osztrák alkotmányban lefektetett demokrácia elvek nem tévesztendők össze azokkal a demokratikus elvekkel, melyeket a szocializmus meghamisított.

A herceg ezután a február 6-i véres zavargások elítélteiről beszélt és kijelentette, hogy helyenvalónak tartja az elítéltek legalább is kileneven százalékanak megkegyelmeztetését. Nem helyesli azonban, hogy ezek az elítéltek már holnap, vagy holnapután részeseül jenek a kegyelemben, hanem majd csak idővel, nehogy az osztrák kormányt gyengeséggel vádolhassák.

Ezután a február 6-i zavargásokról volt szó és a herceg elmondta, hogy politikailag nagyon jól megérti a szocialdemokratákat, akik fegyvereket halmoztak fel. Bárki más hasonlóan cselekedett volna a helyükben. Ami Julius Deutsch szerepét illeti, úgy

csak a legnagyobb elismerés hangján beszélhet róla, Deutsch azt tette, ami, mint vezetőnek, kötelessége volt. Bárki más az helyén is köteles lett volna úgy cselekedni, mint ahogy Deutsch cselekedett, amár nem valószínű, hogy sokan hajlandók lettek volna, úgy, mint Deutsch, kiállni a barrikádokra.

A herceg ezután a zsidókérdésről beszélgetett az újságírókkal. Kijelentette, hogy az erőszakos antiszemitizmust a leghevesebben ellenzi és helyteleníti. A zsidóságnak vannak igen értékes elemei s ezeket az elemeket az állam-építő munka számára meg kell őrizni.

ארטה "ידישע צענטראלקאנצלליא" פיר זיעבענברגען אונד אנגעשאסטענען קאמיטאטע.

217-934 ברעזע.

אזהרה להסיר מכשיר!

וויא וויר טראהרען האכען אייניגע צוקקער-פאכרייע אונטער אויפזיכט פאן אונבערופענען אונד אונפערלעסליכען פערוואנען צוקקער של פסח ערצייענען לאסטען דען ויא אין פערקעהר ברנגען וואללען. וויר מאכען דאהער אונזערע גלויבענסגעמאסטען, דיא אויף כשרות געוויסט לעגען זיענעם איינדריינגליכסט אויפגערוקאם, דאס לויט בעשלוסט דער רבנים הגאונים פאם יאהרע תר"פ-אויסשליעסליך דער אונטער שטרענגסטער אויפ-זיכט אונזערע צענטראלקאנצלליא ערצייענע צוק-קער געברויכט ווערדען דארף, יעדער אנדערע אכער נעאכט אים.

וויר מאכען דאהער בעקאנט, דאס היער אויסשליעסליך גור אין דער צוקקערפאכרייק "ד א נ ב י א נ" אין ראמאן צוקקער של פסח אונטער אונזערע אויפזיכט ערצייענע ווארדע אונד גור דיעזער געברויכט ווערדען דארף. דער-יעניגע קויפמאן אכער, דער אנדערע צוקקער של פסח אין פערקעהר ברנגען, איז דעמאן איין פיר דען פערקויף אנדערער קאנווא-ארטיקעל של פסח אונפערלעסליך.

בן ציון וועזעל פרעזענט

AROKA

Vertical text on the left edge of the page, including "NITA" and other small advertisements.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A ZSIDÓ NŐ

Irta: Helen Hanna Cohen

Az alábbi cikk tiz esztendővel ezelőtt íródott. Pregnánsan mutat rá az akkori idők problémáira és aggodalmaira a zsidó nőnek az országépítésben és a cionizmusban betöltendő szerepét illetően. Csak ilyen cikk olvasásakor látjuk, hogy milyen fejlődésen ment keresztül ezen tiz esztendő alatt a cionista nőmozgalom és a dolgozó zsidó nő Palesztinában. Azok a problémák, amelyekről H. H. Cohen ír, Palesztinában teljesen megoldódtak, a galuthban pedig csak részben állnak még fenn.

A háboru kitörése előtt néhány héttel a jaffai palesztinahivatalban egy éppen akkor befutó hajóval érkező bevándorló jelentkezett, aki ottani éleltének berendezése céljából információkat kért. Előadta, hogy semmiféle szakképzettséggel nem rendelkezik, házasember, van két-ezer frankja, melyért földet akar vásárolni és mint földműves akarja új életét folytatni. Amikor megkérdezték tőle, hogy felesége segítségére lesz neki munkájában megbotránkozva válaszolta: Az én feleségem? Hiszen az a jeruzsálemi egyetlenem akar tanulni.

Ha közelebbről figyeljük a dolgot, úgy azt kell tapasztalunk, hogy az a kicsi groteszkus és ma is idők szellemének megfelelő eset, és pedig olyan eset, mely a jövő reményeink beteljesedésében szinte kételkedni enged.

Minden egészséges és fejlődésképes népnek egy erősen kifejlődött érzést találunk a férfi és nő között lelki és intellektuális különbség miatt, melyből kifolyólag a nemek munkaterét élesen elválasztódnak egymástól. Ez a kettéválasztódás különösen a kolóniák alapításánál figyelhető meg leginkább; a férfi és női teljesítőképesség közötti különbség napjainkban a legvilágosabban azon kolóniáknál nyilvánul meg, melyek a legprimitívabb, de ugyanakkor a legproduktívabb munka alapján állnak. A nemekre eső feladatok különbségének megismerése a legműveltebb kultúrnemzetek körében is felismerhetővé válik. Az a meggyőződés, hogy a férfi és női munkaerő forrása egymástól különböznek és hogy a működési szellemük sem ugyanaz, még ott is uralkodik, ahol a nő külső vagy belső kényszer hatása alatt teljesítménye utján a munkakereseti versenyt felveszi a férfivel.

A nemeknek működésbeli különbsége évszázadokon, sőt évezredekken keresztül a következő meggyőződésre támaszkodott: A férfi működése az államé, a nő működése az egyéné. A férfi működését túlnyomóan értelme irányítja. Elvont gondolatának tálháza miatt kénytelen működését a közösség törvényeinek alávetni, legyen az akár hivatalos, akár családjának megalapítása és fenntartása. A nőnél a cselekvés indítóka nem annyira a megfontolás, mint az érzellem. Ez okozza azt, hogy a nő működése nem annyira a logika, mint inkább az ösztön törvényei nek alapján áll.

Természetesen a férfi és női szokások között ezek a különbségek nem domborodnak mindig ki. A férfi gondolatvilágába szubjektív érzésmomentumok vegyülnek, a női érzést pedig speciális mérlegelések irányítják, azonban az emberi lélek legmélyén elszigetelten él ezen különbségek nek öntuda.

Ezáltal magától megoldódik a munkaterek természetes megoszlása. A férfi munkáját egy szélesebb emberkörnyezetre építi fel; az ő munkájának gyümölcse a közösségé, a népe, az emberiségé, mert munkája kivezeti őt háza és családja köréből.

Az asszony, aki a hozzá legközelebb állók jólétéről gondoskodik, csak közvetlen környezetéért dolgozik és csak általa működik a közösség javára.

Ez volt — eltekintve egyes kivételektől, melyek örökké kivételek maradnak — hosszú évszázadok felfogása. És ezután

elhozta az idő az összes emberek egyenjogúságának tanát. Ezen tan hűdése olyan időre esett, amikor az emberiség legmagasabb eszményképe az volt, hogy az emberek egyenlő esélyekkel vegyenek részt a gazdasági harcokban.

Ebből a téves felfogásból azt értelmezték, hogy a nőnek jogában áll az összes esélyeket, melyekkel a férfi rendelkezik a munkaéletben, a maga javára kihasználni. Ezt a felfogást tovább fokozta, az asszony lehetőleg férfi jogok után kezdett törekedni, férfi foglalkozások, a férfi politikai ténykedése után és ezen az uton haladva jutott el az egyenlő nevelés és műveltség követeléséig.

Dr. N. M. Gelber:

Három zsidó állam-regény

Mellékletünk legutóbbi számában közöltük dr. Gelber fenti cím alatt tartott előadásának első részét, amelyben Osterberg Verakoff „Judea birodalma 6000-ben” című regényét ismerteti.

A második regény Herzl Tivadar „Alt-Neuland”-ja. Az előadó ismerteti a regény rövid tartalmát, analizálja azt, majd rámutat a könyv irodalmi célkitűzéseire. És amint vázolja az Altneuland eseményeinek sorozatát, az álmat, amelyet Herzl látott maga előtt az épülő Palesztináról, felvonultatja az álmokképek mellé a mai valóságot. Rámutat arra, hogy mi minden valósult meg a herzli álomból s hol találkozik és hol távolodik el az álom a valóságtól.

Rendkívül érdekes volt az előadásnak ama része, amelyben ismertette Achad Haam és Nordau éles vitáját az Altneulandról, Achad Haam, a keleti cionista filozófus kigunyolta a könyvet, zsidótlannak minősítette, Nordau pedig erősen védelmébe vette Herzl regényét és éles ellentámadást intézett Achad Haam ellen.

A harmadik zsidó állam-regény, amelyről dr. Gelber beszámolt clujai előadásán, Lewinsky „Utazás Palesztinában 2040-ben” című regénye. Lewinsky (irodalmi álneve R. Karof) az ujhéber irodalom és a Chibat-Cion mozgalom egyik legjelentősebb figurája. A regény 1893-ban jelent meg. Egy oroszországi héber tanító nászutját írja le Palesztinában, 2040 esztendejében. Együtt utazik egy írónál, ki már volt Palesztinában. Amikor visszatér utjáról, rájön arra, hogy az író nem mondotta el neki, hogy milyen is az élet Palesztinában és ezért elhatározza, hogy egy palesztinai leírást tesz közzé, hogy felvilágosítsa a közvéleményt Palesztina igazi életéről.

Bevezetésében elmondja, hogy a galuthban maradt zsidóság életében is lényeges átalakulások történtek. A galuth zsidósága is hebraizálódott. A zsidó tanító komikus típusa eltűnt. A melamed helyét a héber nyelvtanár foglalja el az

Az egyenjogúsítás utáni törekvést az élet élvezésére is vonatkoztatták. Az egyenlő jogok egyes szélsőséges követelőinél, az asszonyoknál, ez a törekvés oda terelődik, ahol a férfi már anyagiassá vezetéket hajhász és ez a nőknél még visszásabb helyzetet szül. Lassanként és csak sok nehéz tapasztalat árán kezdtek egyes nők belátni, hogy tulajdonképpen nemcsak az egyenlő jogok eléréséről van szó, hanem a társadalommal szemben fennálló kötelezések közös vállalásáról is.

Fokozottabb mértékben áll ez a zsidó nőre, a zsidó nép asszonyaira és leányaira. A hontalan zsidó nép nagy feladat előtt áll: fel kell, hogy építse országát, egészséges, szabad állami életét. Vajjon a zsidó nő, meg fogja-e érteni magy történelmi elhivatottságát ebben a megújulási folyamatban? Tudni fogja-e kötelességeit. Bizonyos mértékben ettől is függ, hogy sikerülni fog-e a nagy mű, amelyre a zsidó nép vállalkozott.

iskolákban és a héber nyelv és a héber irodalom kötelező tantárgy lett nemcsak a zsidó, hanem az általános, vagyis nem zsidó iskoláintézményekben is. Elmondja, hogy az iskolákban is jelentős változások történtek a tantervet és tanítást illetően, amennyiben leépítették a klasszikus nyelvek tanítását és helyükbe az ősi héber nyelv reneszánsza lépett. Mindez Palesztina hatása alatt ment végbe, miután Palesztina a világ zsidóságának központja lett. Egyetemek, akadémiák, tanácsok és könyvtárak, valamint a sok in tézmény munkája 150 év alatt véghezvitte a galuth zsidóságának teljes hebraizálását. Általános szokás lett a zsidó népben, hogy a fiatal házaspárok nem Párizsba, hanem Jeruzsálembé mentek nászutra, mert Jeruzsálem, a megújuló Palesztina fővárosa. Kelet Párizsa lett, 150 évvel ezelőtt a lelkes cionisták Párizson keresztül utaztak Jeruzsálembé, de Párizs szépsége ott marasztalta őket és csak nagy nehezen utaztak tovább Palesztinába. 2040-ben fordítva történik. Az emberek előbb utaznak Jeruzsálembé, aztán Párizsba.

2040 évében nagy világkiállítás volt Palesztinában, az új zsidó ország függetlenségének 150-ik évfordulója alkalmából. A palesztinai kolonizáció báró Rothschild Ödönnek köszönhető. A világkiállítás ünnepségei során rámutatnak Rothschild érdemeire. Hangsúlyozzák azonban, hogy az oroszországi zsidó uttorok hősieis, önfeláldozó munkája nélkül semmi sem lenne a mai Palesztinából.

A szerző ezután leírja a palesztinai utat, a Jaffába való megérkezést. Jaffa a legangyabb és legerősebb zsidó kikötőváros. Nagy kereskedelmi és ipari centrum. Teljes héber karaktere ellenére is nemzetközi város Jaffa. Ezután egy zsidó kolónia életét írja le Lewinsky, melynek során rámutat arra, hogy egy zsidó falu parasztja egészen más, mint a többi államok parasztjai. Kulturája magas színvonalon áll. A könyv befejező részében Sicheim és Jeruzsálem városait írja le.

WIZO-HIREK

A tárgumuresi héber óvoda gyermek-matinéje. A tárgumuresi Wizo héber óvoda nagyszabású matinét rendezett f. hó 18-án, vasárnap délelőtt a zsidó kulturházban. A matiné úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen szép siker jegyében folyt le. A közönség meghatótt lelkesedéssel tapsolt a kis színészeknek, akik kizárólag csak héberül beszéltek, szavaltak a színpadon. Színrekerült a „Kék herceg” című darab is, melyet Rosenfeld Dina óvónő fordított át héberre „Melch hakufszot” címmel. Szép tánc és tornagyakorlatok tették változatosabbá a műsort.

A tornát Farkas Anna tanította be. Előadás után közönség meleg ünnepélyben részesítette Rosenfeld Dina óvónőt, aki a tanítás és rendezés nehéz munkáját olyan lelkesen és kifogástalanul végezte.

Wizo élet Odorheiu. Az odorheiu csoport március 8-án tartott ülést, melyen a tagok szép számban jelentek meg. A csoport elhatározta, hogy hetenként egy szer gyermekruhavarrással fognak foglalkozni, majd megbeszéljük, hogy minden vasárnap délután a klubban egy-egy Wizo tag a zsidó történelemről és a Bibliáról fog oktató előadást tartani.

Pecicán megalakult a Wizo. Március 1-ével véglegesen megalakult Pecicán a Wizo csoport. A csoport szervezése körül nagy érdemei vannak dr. Weisz Józsefnek, Guttmann Ignácnak és Kuliner Gyulának. A tisztikar a következőkből áll: Elnök: Fülöpné, dr. Harnik Anna, alelnökök: Kohn Mihályné, Weinmann Imréné, titkár: Kuliner Pálné, jegyző: Jakovovits Rózi, pénztárnok: Elías Andorné, háznagy: Guttmann Ignác. Vigámi bizottság: Kuliner Gyuláné, idős. Róth Mártonné, Dénes Klári, Jakovovits Szerén, ellenőrök: Messer Ferencné, Gralitzer Nándorné, KKL biztosok: Krámer Jánosné, Messer Margit, Választmányi tagok: Czeisler Jánosné, Deutsch Katica, Kuliner Rózi, Kertész Pálné, ifj. Róth Mártonné, Goldberger Sándorné, Friedmann Ferencné. A csoportnak egyelőre 50 tagja van, azonban minden kültetés meg van arra, hogy a tagok száma a közel jövőben növekedni fog. Elhatározták, kéthetenkénti teadélutánok megrendezését, valamint ezzel kapcsolatosan kultur felolvasások megtartását és propaganda kifejtését. Purimkor zártkörű házimulatságot rendeztek 800 lej jövedelemmel. A csoport április 14-én teaestélyt rendez, a melyre egy központi kiküldött fog menni propaganda-előadás megtartása céljából. Ugyancsak egy előadást fognak rendezni május 26-án.

A deji Young Wizo rendszeres munkát végez. Hetenként egyszer kultúrösszejevetelt tart, amelynek programján a tagok által kidolgozott cionista tárgyú előadások szerepelnek. Legutóbb Neu Margit tartott értékes előadást „Cionizmus a XIX. században” címmel.

Wizo élet Alba Iulian. Az albaulian Wizo csoport vasárnap délután, március 11-én 5 órai kezdettel tartotta meg harmadik jölsikerült teadélutánját. Treitel Izidorné tartott előadást a gyermeknevelésről, az előadáshoz dr. Springer Aladár szót hozza. Ezután dr. Springer Sándor né előadó bejelenté dr. Gelber és Varnes Ernő országos elnök érkezését és kéri a hölgyeket, hogy a mitingen minél nagyobb számban jelenjenek meg, férjeik leír és ismerősökkel együtt. Rosenberg Jenő bejelenté, hogy az Astra moziban Palesztina-film megy, melyet a Wizonak már csak azért is különösen figyelmebe ajánlj mert a Wizo intézményeket is bemutatja a film. Háziasszonyok voltak: Dr. Springerné és Kertész Arnoldné.

A nádlaci Wizo csoport purim-estélye. A Wizo nádlaci csoportja március 1-én tartotta első rendezvényét. Dr. Hollóné üdvözlőlvén a megjelenteket, dr. Messinger Gyula orvos magasnővéje és költő szárnyalású felolvasásban ismertette az ünnep jelentőségét, rámutatván arra, hogy a zsidó nép mai nehéz viszonyai között az egyetlen biztató reménység Palesztina egéről int felénk. A nagy lelkesedéssel fogadott felolvasás után vidám és bensőséges purimi mulatság következett, melynek sikerét fokozta a Wizo hölgyek által felállított dus buffett. A reggelig tartó mulatság szép erkölcsi és anyagi sikerrel zárult, a KKL-nek 1600 lej és a résztvevőknek egy szép emléket eredményezett.

Irma Singer meséi magyar fordításban

1. Hulló csillagok.
2. A prágai zsidó temető.
3. Hova vezette a Halál Eszter királynőt?
4. József utazása.
5. Barkochba.
6. Mese a sok lángoskáról.
7. Mese a Cion-szeretetről.
8. Hova vitette a Gólem a beteg embereket?

Egységár Lei 3, Megrendelhető a Wizo titásoarai központjánál.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Plata Asanesti 4.

HIR

— Középpont zudított a pesti expresszre. Pénteken tettesek középpont állomásról kiindult országszerte és a közvetlen közelüli szamosvölgyi vonalon expresszen és a számozott egy ablakot. A kódolási melletti sorompónál vártak. A rendőrség nyomoz.

— Loptak a kórházban ismeretlen tett Leonora, a kórházban fejt tartalmazó készítmény megindította a nyomozást.

— Lindbergh fegyver körül második gyermekként: Lindbergh ez együtt a napokban Nehol egy felhőkarcoló kéne szóba lakást. A mekszobájára fegyverrel az óvintézkedés akarják kerülni az első gyermeküket.

Paplanok legolcsóbb választás STEAN Cluj, Regele F.

— Halálos autóbales Csehszlovákiában. Prámetou közelében egy autót a töltésről az árokba lökő közlekedésben az autót személy életét veszítette sebességtől köztük négy léleket szenvedett.

— Anglia is leszerelt: Azt hisszük, hogy emberek előtt nyílt tit mennyi számoltató or bizonyos sokat hangzott szül. Az egyes országok szeretnek titkolni azt a szerelmek, mégis nem bár, de kiszivárognak et bizonyító hatalmas i Legujabb jelentés a „leszerelési” szándékait. Az ir vizeken mosnak egy ujjaita tavolbpedóval, amely explózió körzetében mindent el sebesített 47 kilométer.

— Engedélyezte a Móság az 50 százalékos palinkát a Teszler Tes hogy az ünnepe való főzésű kóser szilva 50 százalékos erősségben son. Mindenki használ és kérje mindenhol a kódi erősfoku szilva-ugyisintően olesó és elárusítóhelye P. M. V. 8-13, 11-25.

— Előkelő biztosító összes biztosítási ágazára városára üzletszerveketek mellett. Pályázat íge alatt a kiadóba ki

Békelli

uj revü

Teréz színpad

„Egyszerűen”

10 per 10rten

20 kép

Konferálja: BÉKELLI Játsszák: Rajnai Flóra, Ilsvay Ró Herceg, Maklár váry, Komlós, Keglevich Marietta Götz Erzi, Vadna Gizi, Kompothy, Barna és a „Há Legdrágább Vasár- és ünnepp

HIREK

Közúti zúditottak az oradea-bucaresti expresszre. Pénteken este ismeretlen tettesek közúti zúditottak a cluj-i állomásról kiinduló oradea-bucaresti expresszre és a közvetlen utána Dej felé induló szamosvölgyi vonatra. A közúti zúditás az expresszen és a szamosvölgyi is betört egy ablakot. A kődobálók a Dermata-gyár melletti sorompónál várták be a vonatokat. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

Lopták a kórházban. A cluj-i nő-kórházban ismeretlen tettes ellopta Huszár Leonora, a kórházban fekvő beteg kétezer lejt tartalmazó készletét. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Lindbergh gyerekes örökkel vetté körül második gyermekét. Newyorkból jelentik: Lindbergh ezredes feleségével együtt a napokban Newyorkba költözött, ahol egy felhőkareoló tetején vettek ki kelene szobás lakást. Az új otthonuk gyermekszobájára gyerekes örök vigyáznak. Ezzel az óvintézkedéssel Lindberghék el akarják kerülni azt a tragédiáját, ami első gyermeküket érte.

Papianok legolcsóbban, legnagyobb választékban
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

Halálos autóbussz szerencsétlenség Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Komau közelében egy autóbussz 28 utassal a töltésről az árokba zuhan. A zuhanás következtében az autóbussz összetört. Két személy életét veszítette, 18 személy megsebesült köztük négy életveszélyes sérülésekkel szenvedett.

Anglia is leszerel. Londonból jelentik: Azt hisszük, hogy a világ minden embere előtt nyílt titok az, hogy valamennyi számottevő ország nem arra a bizonyos sokat hangoztatott leszerelésre készül. Az egyes országok bármennyire is szeretnék titkolni azt a tényt, hogy „leszerelnek”, mégis nem éppen örömlükre bár, de kiszivárognak a „leszerelési”-et bizonyító hatalmas iram és mennyiség.

Engedélyezte a Monopólvézerigazgatóság az 50 százalékos szilva- és seprópálinkát a Teszler Testvérek Rt. cégnek, hogy az ünnepre való tekintettel saját főzésű kóser szilva és seprópálinkát 50 százalékos erősségekben forgalomba hozhasson. Mindenki használja ki az alkalmat és kérje mindenhol a fenti cégnek a valódi erősfoku szilva- és seprópálinkáját, ugyancsak olesó és legjobb borait. Főeljárásitőhelye P. M. Viteazul 13. Telefon 8-13, 11-25.

Előkeelő biztositó intézet, amely az összes biztositási ágazatokkal művel; Cluj városára üzletszerzőket keres, magas jutalék mellett. Pályázatok „Biztositó” jellege alatt a kiadóra küldendők.

Békelli László
uj revüje a
Terézkörúti színpadon
„Egy 10 pengős története”
20 képsben.
Konferálja: BÉKEFFI LÁSZLÓ!
Játékszák: Rajnai Alice, Kókény Eona, Hovay Rózi, Gárdonyi, Herczeg, Maklár, Pethes, Kovács, Komlós, Szonyi Lenke, Keglevich Marietta, Sass Olly, Götz Erzs, Vadnay Éva, Hernády Gizi, Kompóthy, Penyó, Vértes, Barna és a „Hátsék és Sajó”.
Legdrágább hely P 4.50.
Vasár- és ünnepnap délután P 3.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, vértódlást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválástást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Gyomor- és bélbajok szakorvosai igazolják, hogy a **Ferenc József** viz remek természetalkotta hashajtó, mely méltán megérdemeli a legmelegebb ajánlást.

A homeli szabó és az irodalmi törvényesék. Holnap, hétfőn este fél 9 órakor Rojtschwantz, a homeli szabó az unitárius kollégium nagytermében vádlottként áll az írók és újságírók irodalmi törvényeséke elé. Felelni fog összes büneijért, természetesen a maga homeli dialektusában. Aki a humor legmagasabbrendű megnyilvánulására kíváncsi, az ott lesz a monstre irodalmi per tárgyalásán, mely sokáig marad majd emlékezetes.

Megnyílt Piata Unirij 22. sz. emeletén az „ELISABETA” szalón, ahol a modern kor igényeinek megfelelően készülnek: francia és gyógyfűzők, melltartók, luxus fehér- és ágyneműk, pizsamák, pongyolák, továbbá kézzel varrott férfi és női bőr- és anyagkesztyűk. Kétféle szabás, elsőrendű minőség, méltányos árak.

Eljegyzés. Katz Sárika Vulean és Gottlieb József Gheorgheni jegyesek.

Nem lesz új zsidóbojokott Németországban. Berlinből jelentik: Cáfoltják azt a külföldön terjesztett hírt, mintha március végére és április elejére hivatalosan zsidóbojokott rendeléneek el Németországban.

Közeledés van készülődés Japán és az Egyesült Államok között a távolkeleti kérdésben. Londonból jelentik: Japán kezdeményezésére közeledés van készülődésben az Egyesült Államokkal a távolkeleti kérdésben. A Daily Express szerint Japán megijedt Oroszországtól s most emiatt keresi a megbékélést Amerikától.

ROYAL MOZGÓ-ban ma, vasárnap utoljára: **TITOKZATOS ASSZONY**
Elissa Landi, Lukács Pál
Vasárnap d. e. 11-kor matiné: „Hűlj szárnyán” Rin-Tin-Tin csodakutya fel-léptével. Hétfőn a legnagyobb sportfilm: **FEHER MÁMOR.**

Passzív a csehszlovák kereskedelmi mérleg. Prágából jelentik: A csehszlovák kereskedelmi mérleg februárban 57 millió cseh koronával passzív. A behozattal 506, a kivittel csak 449 millió cseh korona.

Öreg ember, nem vén ember. Londonból jelentik: Az angol öreg emberek határozottan nem vén emberek. Ezt két példa bizonyítja az utóbbi napokban. S. Brighousa 84 éves vizsgáló bíró a napokban nyomozást vezetett egy 86 éves ember hirtelen halála ügyében. Az egyik orvosszakértő szerint valószínűleg nikotinmérgezés ölhetett meg az öreg embert, aki napon-ta 30 cigarettát szivott el. — Kérem, ez nem olyan sok, — válaszolta a 84 éves vizsgálóbíró, én naponta 20 szivart szivok még most is, ami kicsit több, mint 30 cigarettát, még sincs semmi bajom. — Egy másik szép eset Hebburnban történt. A rendőrség razziát tartott egy éjszakai klubban, ahol záróra után is alkoholt mértek ki. A razzia során előállítottak két éltes hölgyet, az egyik 82, a másik 74 éves volt. Amikor a rendőrség éjfél után beállított a klubbhelyiségbe, az ősz flapperek vidáman iddogáltak.

5 FLEURS
forvil
Puder, parfüm, kölnivíz

Megszűnik Angliában az adósok börtöne. Londonból jelentik: Az angol parlament jogügyi bizottsága nagyjelentőségű reformra készül, meg akarja változtatni azt a törvényt, mely szerint Angliában még ma is börtönbe lehet zárni a nemfizető adósokat. A törvény szerint börtönbüntetéssel sújtandó az az adós, aki a bíróság által jogerősen megítélt adósságot nem fizeti ki. A törvény alapján évenként sok száz jóhiszemű szerencsétlen adós kerül börtönbe. Ez a törvény most meg fog szűnni és helyette azt a rendszert vezet be, hogy a tartozás fejében lefoglalják az adós jövedelmét.

Eljegyzés. Szoffer Eta Edeleny. Fülöp Béla Satumare-Oradea jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Északkeletben újra megelénkült a japánok politikai tevékenysége. Londonból jelentik: Tiencsini lapjelentések szerint Északkeletben újra megelénkült a japánok politikai tevékenysége. A kínai lapok erőlyes ellenakcióra biztatják a nankingi kormányt.

Insull amerikai bankár Egyiptomba akar beutazási engedélyt kapni. Londonból jelentik: Athéni jelentés szerint a Majotis gőzös még nem hagyta el az egyiptomi vizeket. Insull reméli, hogy sikerül beutazási engedélyt szereznie Egyiptomba s akkor egyideig ott fog tartózkodni.

Megérkeztek a legszebb mosószövetek, legújabb mintákban,
STEÁHOZ
Cluj, Regele Ferdinand 9.

A spanyol szélsőségesek kifosztottak egy muzeumot. Madridból jelentik: A burgosi muzeumot szélsőségesek felforgatták és kifosztották. Magukkal vittek többek között milliós értékre rugó aranyneműeket is.

Megérkeztek a legszebb mosószövetek, legújabb mintákban,
STEÁHOZ
Cluj, Regele Ferdinand 9.

Az olasz nagybankok mérlegei a szanalás sikerét mutatják. Rómából jelentik: Az olasz nagybankok mérlegei a szanalás teljes sikerét dokumentálják. Az államkincstár hozzájárulásával megalakított külön iparbank átvette a nagybankok ipari ángázsmániait, valamint a követeléseket és a részvényállomány megfelelő hányadát. Ezzel az olasz nagybankok átalakultak kommerciális jellegű pénzületekkel foglalkozó bankokká. Az intézetek most már jelentékeny tiszta nyereségekkel zárták az üzletüket. A lapok értesülésej szerint nem valószínű, hogy a szanalás befejezése után most fuzióra kerüljön sor egyes olasz nagybankok között.

ÉRTESTITÉS
Nationala Általános Biztositó Társaság, Bucuresti — Alapított: 1882
Alaptőke: 25.000.000.— Lei. Tartalékok 224. 982.808.— Lei.
A cég bejegyezett az ilfovi törvényeséknél 7/18884. sz. alatt. Alapítási okirat közzététel Mon. Of. 245/1882, valamint a módosítások a Mon. Or. 44/1888, 15/1890, 12/1906, 11/1907, 106/1919, 41/1921 és 118/1924. számában.
T. feleink tudomására hozza, hogy atársaságnál kötött sorsolások biztositásoknak 1934 február 19-én a fővárosi rendőrfőnökség és kereskedelmi minisztérium kiküldötteinek jelenlétében történt sorsolások alkalmával a következők kötvények huzattak ki:
79741 sz. Zaharia Gheorghiff, Bazargie — — — Lei 20.000.—
02937 sz. Alexandru I. Radulescu, Bucuresti — — — Lei 30.000.—
Az eddigi sorsolások eredménye — — — — — Lei 2.210.000.—
Felvilágosítást adnak: a társaság erdélyrészi kerületi irodája Cluj, (Str. Regina Maria 6), valamint a minden városi an székely képviselete.
Régi kötvényekhez utólagosan is megszerezhető a sorsolási jogosultság a biztositott összeg határáig, 1000 lejenként 3 lej 70 bani évi pótdíj ellenében.

Egy lengyel lap részletesen ismerteti a csehszlovákiai lengyelek sérelmeit. Varsóból jelentik: A Vilmában megjelenő Slovo című lap részletesen felsorolja a Csehszlovákiában élő lengyelek sérelmeit. A lap szerint a lengyel társadalom mind ezideig közömbösen viselkedett a hírekkel szemben s talán ez a főoka annak, hogy a csehek elnyomó magatartása a brutáltságig emelkedett.

Keves kilátás van a francia-angol kereskedelmi megegyezésre. Londonból jelentik: Beavatott politikai körökből származó közlések szerint egyelőre kevés kilátás van a megegyezésre kereskedelmi téren a franciákkal. A retorziós intézkedések még legalább egy hónapon át érvényben lesznek mindkét oldalon.

Dívtatos kabát-, kosztüm- és ruhaszövetek nagy választékban
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

A japáni tájfunban 13 haláshajó tűnt el. Londonból jelentik: A japáni tájfunban 13 haláshajó, összesen 154 főnyi személyzettel eltűnt. Nem sok remény van arra, hogy a haláshajókat életben megtalálják.

Eljegyzés. Atlasz Hajnal Arad (Uioara) és Salamon Ernő Uioara jegyesek.

A franciák befejezték Marokkó pacifikálását. Párizsból jelentik: Marokkó pacifikálását végleg befejezték. A pacifikálás 27 évig tartott. Hure francia tábornok, akinek a legfőbb vezetése alatt állott az a két francia hadoszlop, amely Marokkó atlanti hegyvidékét alávetette a francia uralomnak, most fogadta a két utolsó, rebellis törzsfőnök: Merrebi Rebo és Bel Kazem N'Gadi hódolatát s ezzel most már egész Marokkó a francia hatalom alá került.

Megint szegényemberek nyerték a francia sorsjáték millióit. Párizsból jelentik: A nemzeti sorsjáték legutóbbi húzásának egyik egymillió frankos nyereményét a Földközi-tengeren szolgálatot teljesítő gőzös kapitánya nyerte meg. Ugyancsak egymillió frankot nyert négy munkás, akik Colmar közelében egy falucskában dolgoznak. Perpignanban egy tanító, Fontenayban egy gyári munkáscsoport, Algirban egy levélhordó nyert egy-egy millió frankot.

Ezüst és kék róka
rendkívül olcsón
SCHMIDEG szücsnél
Budapest, IV. Párisi ucca 3.
Az Orth. Közp. Iroda
של פסח
Hechscherével ellátott
CUKOR,
fűszeráru, saját pergelésű kávé, stb.
SPÉTERNÉL Cluj
Ecetszesz korlátolt mennyiségben

UJ KELET *Legújabb hírek*

Codreanu egyik nőrokona eskü alatt vallotta, hogy a merénylők az ő lakásán tanácskoztak Codreanuval

Egy koronatanu súlyos terhelő vallomása a sinaiai merénylet bűnperében

Bucuresti, március 24. A hadbírósa előtt ma délelőtt folytatták a sinaiai merénylők pörének tárgyalását. A tanúk hallgatásakor során elsőnek Florica Craiunescu asszonyt hallgatják ki, aki távoli rokona Zelea Codreanu. Az ügyész megkérdezi tőle, hogy milyen rokonságban van Codreanuval, mire a tanu azt feleli, hogy unokatestvére a Codreanu feleségének.

A nő ezután elmondja, hogy december elején felkereste őt Codreanu és megkérte, engedje meg, hogy ideiglenesen nála lakhasson, mert egy jó rejtékhelyre van szüksége.

— És ön mit felelt erre? — kérdezte az elnök.

— En helyet adtam a lakásomban, mert rokonom. És Codreanu megígérte, hogy ha a vasgárda uralomra jut, egy szép házat vesz nekem.

Elmondja, hogy neki hirtelen el kellett otthorrol utaznia és ekkor megígértette Codreanuval, hogy ő is távozik lakásáról. Codreanu azonban nem tett eleget az ígéretnek, továbbra is ott maradt a gyermekszobában. December 30-án hallott a gyilkosságot megtörténtéről, de fogalma sem volt arról, hogy Codreanu még az ő házában tartózkodik.

Együttlétek alkalmával Codreanu gyakran beszélt neki diktatórikus törekvésekről. Amikor a Vasgárdát feloszlatták, Codreanu nagyon lehangolt és elkeseredett lett. Kijelentette, hogy csak száz emberre volna szüksége, hogy megbosszulja magát.

— Fegyvert látott-e nála? — kérdezte az elnök.

— Mindig volt nála revolver — felelte a tanu.

— És petárda?

— Azt nem láttam soha.

A gyilkosok jártak Codreanuval

Codreanu egy ízben levelet kapott Nichifor Craiunctól és egyszer ő irt levelet Cantacuzino generálisnak. Codreanu egyszer meglátogatta férjét, de ő sohasem vett részt a vasgárdisták tanácskozásán. Caranica és Constantinescu is meglátogatták Codreanút.

— Ismeri-e Caranicát? — kérdezi az elnök.

— Ismerem — és rámutatott a vádlottak padján ülő Caranicára.

— Ott ül Caranica.

— Ismeri-e Constantinescut?

— Ott ül Constantinescu.

Erre megszólalt Caranica:

— Igen, ismer bennünket, de csak fényképről, ami az újságokban megjelent.

— Nem, nem fényképről ismerem magukat — vágott közbe az asszony — a saját lakásomon találkoztunk.

Az ügyész megkérdezi a tanut, igaz-e, hogy Codreanu egy ízben a legellenesébb hangon nyilatkozott Ducáról és Titulescuról.

Tanu: Azt mondta Codreanu, hogy ezeket a politikusokat el kellene már egyszer söpörni a föld színéről.

Caranica kéri az ügyészt, hogy a nőt eszessék meg. A nő megesküszik, hogy vallomása megfelel a valóságnak.

Caranica erre így folytatja:

— Most kérdezzék meg kérem, ezt a nőt, hogy keresztény-e?

— Igen, keresztény vagyok és igaz, amit mondtam — válaszolt a tanu.

Az elnök megkérdezi Caranicát, hogy december 23-án volt-e a tanu lakásán, Zelea Codreanu meglátogatására.

Caranica: Nem voltam.

Erre az elnök megkérdezi Constantinescut is, akitől szintén tagadó választ kap.

A délutáni tárgyaláson Florica Craiunescu asszonyhoz, ki rendkívül terhelő vallomást tett délelőtti kihallgatása alkalmával Zelea Codreanura, a tárgyalás végén a védőügyvédek kérdéseket akartak intézni, Zelea Codreanu, amiképpen látta, hogy az ügyvédjei az asszonyhoz lépnek, magához hívta Braescu dr. védőt és azt mondta neki, hogy ne beszéljen az asszonnyal, az nem mond igazat. Ő majd mindenről felvilágosítja.

Braescu: Hagyjon csak békén engem, semmiféle felvilágosítást nem fogadok el öntől.

Codreanu: Ebben az esetben ne tekintse magát tovább védőmül.

Braescu a tanuhoz megy és beszélgetni kezd vele. Az asszony a védő kérdéseire beismeri, hogy Codreanunál petárdát is látott.

— Hol tartotta a petárdát a vádlott? — érdeklődött Braescu.

— Az ebédelőben láttam meg egy délelőtt.

Braescu: Igaz-e, hogy ön asszonyom idegbeteg és az utóbbi időben is emiatt hosszasan állott szanatóriumi kezelés alatt?

Tanu: Nem igaz. Különbösen erre vonatkozólag, hogy idegbeteg vagyok-e, kezelőorvosom pontos felvilágosítást adhat önöknek. Szanatóriumban pedig nem voltam.

Vasilu Cluj védő megkérdezi erre az asszonyt, hogy gondolkodott-e azon, milyen terhelő az ő vallomása? Vajjon megfelel-e az százszázalékosan az igazságnak?

Tanu: Jól tudom, hogy mit beszéltem és mit beszéltem. Minden igaz, amit mondok.

Vasilu Cluj: Igaz-e, hogy Codreanu azt mondta, megbosszulja magát a vasgárda feloszlása miatt?

Meghalt Reinitz Jakab

BUCURESTI, március 24. Reinitz Jakab, minden idők legérdekesebb bűnügyi rejtélyének főhőse, akinek egy év múlva kellett volna szabadulnia a fegyházból, a vacseri fegyház kórházában, ahová Ándról szállították operáció végett, meghalt.

Franciaország csak abban az esetben hajlandó leszerelni, ha Angliától ígéretet kap a katonai támogatásra

Nyilvánosságra hozták a francia leszerelési válaszjegyzéket

Párizs, március 24. A Matin a tegnapi nyilvánosságra hozott francia leszerelési válaszjegyzékkel kapcsolatban megállapítani kívánja, hogy a jegyzék Franciaország szövetségesei tudtával és teljes hozzájárulásával nyert megszövegeztést.

A Petit Parisien természetesnek tartja, hogy a mai helyzetben Franciaország csak abban az esetben lenne hajlandó a leszerelésre, ha katonai támogatásban részesítésre vonatkozó határozott ígéretet kapna Angliától.

A lap szerint az egész ország közvé-

ménye Barthou mögött áll a felfogás tekintetében. Az Angliához intézett válaszjegyzék — írja a lap — csak látszólag negatív, a valóságban építőjellegű, mert a megfelelő többlet-garanciák és szankciók mellett megmutatja a leszereléshez vezető utat.

Angol politikai körökben úgy hírlék, hogy Anglia közelebről kérdéseket kíván intézni az Egyesült Államok kormányához a biztonsági garanciák és a szankciók kérdésében.

Diákközponttá alakítják át a Petru Maiort, de a régi vezetőség még nem volt hajlandó az irattárt az ujnak átadni

Cluj, március 24. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy a Petru Maior diákszervezetet, mely a cluji egyetem összes fakultásainak, vala mint az egyéb cluji főiskolák hallgatóit tömörítette, a rektorátus feloszlatta, mert működése az egyetemi szabályzattal nem egyeztethető össze. Miután azonban a Petru Maior diákegyesület nagy történelmi múltra tekint vissza és évtizedekkel ezelőtt is vezető szerepet vitt a román diákság mozgalmában, a rektorátus nem szüntette meg formailag is az egyesületet, hanem elrendelte, hogy az egyetemi szabályrendeletnek megfelelő módon azt átszervezzék, hogy a szervezet politikamentes legyen és csak professzionális kérdésekkel foglalkozzék. Ekként a Petru Maior a diákintézmények központjává minősítették át és hivatalos címe a Petru Maior diákközpont lett.

A diákközpont élére Grigore Popa joghallgató személyében új vezető került, akinek pénteken kellett volna a régi egyesület irattárát átvennie. A régi vezetőség azonban, melynek tagjai közül néhányan börtönben ülnek,

megtagadta az irattár és adminisztrációs hivatal átadását.

A kérdés fölött szombaton délelőtt tanácskozás volt az egyetemen, melyen egyetemi hatóságokon kívül résztvett Pulca Victor rendőrkapitány, Pop Leontin szigurancaifőnök, Draghiciu Aurel rendőrigazgató és a polgári hatóságok többi vezetői.

A délelőtti folyamán az a hír is elterjedt, hogy a hatóságok vezetői kényszeríteni fogják a Petru Maior régi vezetősegit, hogy az irattárt átadja. Ez azonban nem következett be, mert az egyetemi vezetőség modus vivendi talált a dolgok rendezésére. Eszerint minden főiskola és egyetem minden fakultása megalakítja a maga Petru Maior fiókegyesületét, melynek központi szerve lesz a Petru Maior diákközpont. Ezt az átalakítást a husvéti vakáció utánra halasztották.

A kérdés körül azonban még mindig heves viták folynak, amennyiben a kereskedelmi és mezőgazdasági akadémia, a teológia, az egyetem jogi és orvosi fakultása egyelőre nem vesz részt a csak professzionális Petru Maiorban.

Földrengés volt Olaszországban

Róma, március 24. Észak-Olaszországban többhelyütt földrengés volt érezhető. A földlökések Bresciában és Bergámóban olyan hevesek voltak, hogy a lakosság ijedtében pánikszereiben az utcára tódult. Több lakóház súlyosan megrongálódott és néhányan megsebesültek.

— A jó gyermekek találkozóhelye az Árvagondozó mesedélutánja vasárnap délután pontosan 3 órakor a kat. gimnázium dísztermében.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 15, Telefon: 9-77.

Cenzurat

Budapest szenzációja
Fränkel (legnagyobb és legmodernebb) orth. kóser étterme.
Károly király ut 3/a. Dohány ucca sarok, Telefon: 37-2-57.

A cluji Zsidó Kórházegyesület Dr. Sebestyén József vezetésével

május hó első hetében a telaviví mintavásár alkalmából

nagyszabású társasutazást rendez

Palesztinába

A kirándulás vezetősége felszólítja azokat, akik a kiránduláson részt akarnak venni, gondoskodjanak sürgősen utlevélről, mert a vízumhoz legalább még 6 hónapig érvényes utlevél szükséges.

Az utlevél Palesztinára való érvényesítéséről és a palesztinai vízumról a kirándulás vezetősége gondoskodik később közzendő feltételek szerint.

Részletek legközelebb

Taxa postală / Szerplátite in num. / és k. / No. 224712-929. / tal: / Barc

18. Telefon: 9-77. Előfiz. / Havonta 118, negyedévr. / évre 600, egészévre 1200 / félévre 12, egészévre 24 d. / detések díjazásá szerin. / KELET" az erdélyi é. / asidóság egyetlen napil. / keink utánnomását es. / rás megjelölésével enge.

Német változatok

Berlinből jelentik, hogy által kezdeményezett új kottmozgalom kezd az egyetemet és egyes város méreteket ölt. Nürnberg ragaszkodik és hatalmas trédetik: „Ne vásároljatok holtok elé bojkottorséget uccán százezerrel szóták lakát ezzel a szöveggel vásárol, arúója a néme desheimban butoroskocsi gíg a városon roppa „Nacionálszocialista pró állapítja, hogy csak a német néphez, akik néme nek. Zsidók nem lehet Egyes városokban a járó a bojkottfelhívásokkal, a hausben sok zsidó üz verték, a zsidókat testil tak. A nürnbergi pártv ban izgat a bojkottra; a oldalán ez a motó: „A rol, megérdemli, hogy f den zsidó gazember!” B rámutat, hogy a kormány nem helyesli a faji hur éjében, egyelőre semm nem történt, hogy a ké szervezett s csak most szemlita mozgalmat vala lecsendesítse.

Dortmundból ezt jele demokratikus Hagener Z sorozatot kezdett közölni netéről Hagenban. A cí megbékülés utját kereste. napig — írja a lap — a tény családok viszonya a becsülésre volt alapozva. is így maradjon, az váro ményes továbbfejlődése ér tér kívánatos”. A West Zeitung, a Ruhrvidék hí resztes lapja ebben a kő ban hazáruuló merényle keresztesek, rohamosztag akik harcban álltatók a nyolással, zsidó araták népmérgézzel és bombák tok ehhez az arculesap mondhatjuk, hogy aki s egy, a mi új Németors lézett ilyen borzalmas esoláiban a zsidóság ke ismeri be magát, annak vetkezményeket.”

A cseh-lengyel ka

A nemzetközi kisebbs rendkívül heves ütközét Lengyelország a legel léptette életbe Csehszlov mert a cseh kormány ál tetlen bánásmódban rész leziában élő lengyel kis

Természetesenek taláji ország, ez az erősen ná tottságú állam, teljes s ki elnyomott kisebbsége mére, annál is inkább, kía a békeszerződésekb szes kisebbségeinek jog Csehszlovákia, amely arra, hogy Keleteurópa sahb államának tekintés azelőt, hogy szláv testv vákiban maradt kiseb demokratikus jogok max síts.

Amikor azonban tern iuk azt, hogy Lengyeló kintéye egész súlyával kiai lengyelek védelmé telenül is felmerül az vajlon Lengyelország t kisebbségvédelmi kötele lyeket a békeszerződés lalt?

Sajnos, erre a kérdés sen megnyugtató a fe Lengyelországban ha tömegek élnek, amelyek sem élveznek, mint az elnyomottak deklarál

UJ KELET *Legújabb hírek*

Codreanu egyik nőrokona eskü alatt vallotta, hogy a merénylők az ő lakásán tanácskoztak Codreanuval

Egy koronatanu súlyos terhelő vallomása a sinaiai merénylet bűnperében

Bucuresti, március 24. A hadbírósg előtt ma délelőtt folytatták a sinaiai merénylők pörének tárgyalását. A tanúk kihallgatásakor elsőnek Florica Craiciunescu asszonyt hallgatják ki, aki távoli rokona Zelea Codreanuval. Az ügyész megkérdezi tőle, hogy milyen rokonságban van Codreanuval, mire a tanu azt feleli, hogy unokatestvére a Codreanu feleségének.

A nő ezután elmondja, hogy december elején felkereste őt Codreanu és megkérte, engedje meg, hogy ideiglenesen nála lakhasson, mert egy jó rejtékhelyre van szüksége.

— És ön mit felelt erre? — kérdezte az elnök.

— En helyet adtam a lakásomban, mert rokonom. És Codreanu megígérte, hogy ha a vasgárda uralomra jut, egy szép házat vesz nekem.

Elmondja, hogy neki hirtelen el kellett otthoyni utaznia és ekkor megígértette Codreanuval, hogy ő is távozik lakásáról. Codreanu azonban nem tett eleget az ígéretnek, továbbra is ott maradt a gyermekszobában. December 30-án hallott a gyilkosság megtörténtéről, de fogalma sem volt arról, hogy Codreanu még az ő házában tartózkodik.

Együttléte alkalmával Codreanu gyakran beszélt neki diktatórikus törekvésekről. Amikor a Vasgárdát feloszlatták, Codreanu nagyon lehangolt és elkésereedett lett. Kijelentette, hogy csak száz emberre volna szüksége, hogy megbosszulja magát.

— Fegyvert látott-e nála? — kérdezte az elnök.

— Mindig volt nála revolver — felelte a tanu.

— És petárda?

— Azt nem láttam soha.

A gyilkosok jártak Codreanuval.

Codreanu egy ízben levelet kapott Nichifor Craiciunescutól és egyszer ő írt levelet Cantacuzino generálisnak. Codreanuval egyszer meglátogatta férjét, de ő sohasem vett részt a vasgárdisták tanácskozásán. Caranica és Constantinescu is meglátogatták Codreanút.

— Ismeri-e Caranicut? — kérdezi az elnök.

— Ismerem — és rámutatott a vádlottak padján ülő Caranicára.

— Ott ül Caranica.

— Ismeri-e Constantinescut?

— Ott ül Constantinescu.

Erre megszólalt Caranica:

— Igen, ismer bennünket, de csak fényképről, ami az újságokban megjelent.

— Nem, nem fényképről ismerem magukat — vágott közbe az asszony — a saját lakáson találkoztunk.

Az ügyész megkérdezi a tanut, igaz-e, hogy Codreanu egy ízben a legelleneségsébb hangon nyilatkozott Ducáról és Titulescúról.

Tanu: Azt mondta Codreanu, hogy ezeket a politikusokat el kellene már egyszer söpörni a föld színéről.

Caranica kéri az ügyészt, hogy a nőt esszessék meg. A nő megesküszik, hogy vallomása megfelel a valóságnak.

Caranica erre így folytatja:

— Most kérdezzék meg kérem, ezt a nőt, hogy keresztény-e?

— Igen, keresztény vagyok és igaz, a mit mondtam — válaszolt a tanu.

Az elnök megkérdezi Caranicát, hogy december 23-án volt-e a tanu lakásán, Zelea Codreanu meglátogatására.

Caranica: Nem voltam.

Erre az elnök megkérdezi Constantinescut is, akitől szintén tagadó választ kap.

A délutáni tárgyaláson Florica Craiciunescu asszonyhoz, ki rendkívül terhelő vallomást tett délelőtti kihallgatása alkalmával Zelea Codreanura, a tárgyalás végén a védőügyvédek kérdéseket akartak intézni Zelea Codreanu, amidőn látta, hogy az ügyvédjei az asszonyhoz lépnek, magához hívta Braescu dr. védőt és azt mondta neki, hogy ne beszéljen az asszonnyal, az nem mond igazat. Ő majd mindennél felvilágosítja.

Braescu: Hagyjon csak békén engem, semmiféle felvilágosítást nem fogadok el tőle.

Codreanu: Ebben az esetben ne tekintse magát tovább védőmül.

Braescu a tanuhoz megy és beszélgetni kezd vele. Az asszony a védő kérdéseire beismeri, hogy Codreanuval petárdát is látott.

— Hol tartotta a petárdát a vádlott? — érdeklődött Braescu.

— Az ebéd közben láttam meg egy délelőtt.

Braescu: Igaz-e, hogy ön asszonnyal idegbeteg és az utóbbi időben is emiatt hosszabban állott szanatóriumi kezelés alatt?

Tanu: Nem igaz. Különbösen erre vonatkozólag, hogy idegbeteg vagyok-e, kezelőorvosom pontos felvilágosítást adhat önöknek. Szanatóriumban pedig nem voltam.

Vasilii Cluj védő megkérdezi erre az asszonyt, hogy gondolkodott-e azon, milyen terhelő az ő vallomása? Vajjon megfelel-e az százszázalékosan az igazságnak?

Tanu: Jól tudom, hogy mit beszéltem és mit beszéltem. Minden igaz, amit mondok.

Vasilii Cluj: Igaz-e, hogy Codreanu azt mondta, megbosszulja magát a vasgárda feloszlata miatt?

Meghalt Reinitz Jakab

BUCURESTI, március 24. Reinitz Jakab, minden idők legérdekesebb bűnügyi rejtélyének főhőse, akinek egy év múlva kellett volna szabadulnia a fegyházból, a vacaresti fegyház kórházában, ahová Andruől szállították operáció végett, meghalt.

Franciaország csak abban az esetben hajlandó leszerelni, ha Angliától ígéretet kap a katonai támogatásra

Nyilvánosságra hozták a francia leszerelési válaszigjegyzéket

Párizs, március 24. A Matin a tegnap nyilvánosságra hozott francia leszerelési válaszigjegyzékét kapcsolatban megállapítani kívánja, hogy a jegyzék Franciaország szövetségi tudtával és teljes hozzájárulásával nyert megszövegeztést.

A Petit Parisien természetesen tartja, hogy a mai helyzetben Franciaország csak abban az esetben lenne hajlandó a leszerelésre, ha katonai támogatásban részesítésre vonatkozó határozott ígéretet kapna Angliától.

A lap szerint az egész ország közvéleménye Barthou mögött áll e felfogás tekintetében. Az Angliához intézett válasz jegyzék — írja a lap — csak látszólag megatíva, a valóságban építőjellegű, mert a megfelelő többlet-garanciák és szankciók mellett megmutatja a leszereléshez vezető utat.

Angol politikai körökben úgy hírlak, hogy Anglia közelebről kérdéseket kíván intézni az Egyesült Államok kormányához a biztonsági garanciák és a szankciók kérdésében.

A cluji Zsidó Kórházegyesület

Dr. Sebestyén József vezetésével

május hó első hetében a telavívi mintavásár alkalmából

nagy szabású társasutazást rendez

Palesztinába

A kirándulás vezetősége felszólítja azokat, akik a kiránduláson részt akarnak venni, gondoskodjanak sürgősen utlevélről, mert a vízumhoz legalább még 6 hónapig érvényes utlevél szükséges.

Az utlevél Palesztinára való érvényesítéséről és a palesztinai vízumról a kirándulás vezetősége gondoskodik később közlendő feltételek szerint.

Részletek legközelebb

Budapest szenzációja

Fränkel (legnagyobb és legmodernebb) orth. kóser étterme,

Károly király ut 3/a. Dohány ucca sarak. Telefon: 37-2-57.

hajhullást
hajkorpázást
megszüntet
EGGER
PETROL

Diákközponttá alakítják át a Petru Maiort, de a régi vezetőség még nem volt hajlandó az irattárt az ujnak átadni

Cluj, március 24. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy a Petru Maior diákszervezetet, mely a cluji egyetem összes fakultásainak, valamint az egyéb cluji főiskolák hallgatóit tömörítette, a rektorátus felszólította, mert működése az egyetemi szabályzattal nem egyeztethető össze. Miután azonban a Petru Maior diákegyesület nagy történelmi múltra tekint vissza és évtizedekkel ezelőtt is vezetőserepet vitt a román diákság mozgalmában, a rektorátus nem szüntette meg formailag is az egyesületet, hanem elrendelte, hogy az egyetemi szabályrendeletnek megfelelő módon azt átszervezzék, hogy a szervezet politikamentes legyen és csak professzionális kérdésekkel foglalkozzék. Ekként a Petru Maior a diákközpontok központjává minősítették át és hivatalos címe a Petru Maior diákközpont lett.

A diákközpont élére Grigore Popa joghallgató személyében új vezető került, akinek pénteken kellett volna a régi egyesület irattárát átvennie. A régi vezetőség azonban, melynek tagjai közül néhányan börtönben ülnek, megtagadta az irattár és adminisztrációs hivatal átadását.

A kérdés fölött szombaton délelőtt tanácskozás volt az egyetemen, melynek egyetemi hatóságokon kívül résztvett Pulca Victor rendőrkezes, Pop Leontin szigurancafőnök, Draghiciu Aurel rendőrigazgató és a polgári hatóságok többi vezetői.

A délelőtti folyamán az a hír is elterjedt, hogy a hatóságok vezetői kényszerítenék fogják a Petru Maior régi vezetőségét, hogy az irattárt átadja. Ez azonban nem következett be, mert az egyetemi vezetőség modus vivendi talált a dolgok rendezésére. Eszerint minden főiskola és az egyetem minden fakultása megalakítja a maga Petru Maior fiókegyesületét, melynek központi szerve lesz a Petru Maior diákközpont. Ezt az átalakítást a husvéti vakáció utánra halasztották.

A kérdés körül azonban még mindig heves viták folynak, amennyiben a kereskedelmi és mezőgazdasági akadémia, a teológia, az egyetem jogi és orvosi fakultása egyelőre nem vesz részt a csak professzionális Petru Maiorban.

Földrengés volt Olaszországban

Róma, március 24. Észak-Olaszországban többhelyütt földrengés volt érezhető. A földlökések Breseában és Bergamóban olyan hevesek voltak, hogy a lakosság ijedtében pánikszerrőn az utcára tödult. Több lakóház súlyosan megrongálódott és néhányan megsebesültek.

— A jó gyermekek találkozóhelye az Arvagondozó mesedélutánja vasárnap délután pontosan 3 órakor a kat. gimnázium disztermében.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală
plăte în num.
No. 224713-929.

Szer
és k
tal:
Bar
18. Telefon: 9-77. Előfiz
Havonta 118, negyedévr
évre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 2, negy
félévre 12, egészévre 24 d
détések díjazásá szerin
KELET az erdélyi es
asidóság egyetlen napli
keink utánnymását es
rás megjelölésével enge

Német változatok

Berlinből jelentik, hogy a német kormányzat által kezdeményezett új német mozgalom kezd az egész területre terjedni és egyes városok méreteket öl. Nürnberg városának és hatalmas területének: „Ne vásároljatok holtok elé bojkottörőket, uccán százezrevel szórták lakát ezzel a szövegge vásárol, áruja a német deghémban butorokocsig a városon roppan „Nacionálszocialista pr állapítja, hogy csak a német néphez, akik németek. Zsidók nem lehet. Egyes városokban a járók bojkottfelhívásokkal, a hausben sok zsidó üzverték, a zsidókat testlák. A nürnbergi pártvban ígát a bojkottra; oldalán ez a mótó: „Acol, megérdemli, hogy fden zsidó gazember!” B rmutat, hogy a kormány nem helyesli a faji huméletben, egyelőre sem nem történt, hogy a k szervezett s csak most szemita mozgalmat vala lecsendesítse.

Dortmundból ezt jeledemokratikus Hagener Zsorozatot kezdett közölni, néteről Hagenban. A cí megbékülés útját kereste magig — írja a lap — a tény családok viszonya a hecsülésre volt alapozva. Is így maradjon, az városnyes továbbfejlesztése, tér kivánatos.” A Westzeitung, a Ruhrvidék híresztés lapja ebben a kban hazáruuló merénylerekeresztesek, rohamosztag akik harcban álltak a avólással, zsidó arcatt népmérgézőssel és bomlító ehhez az arculesap mondhatjuk, hogy aki s egy, a mi új Németorsétezt ilyen borzalmas esolatlan a zsidóság k ismeri be magát, annak vekezményeket.”

A cseh-lengyel ka

A nemzetközi kisebbsrendkívül heves ütközés Lengyelország a legéleptete életbe Csehszlov mert a cseh kormány a tetlen bánásmódban résleziában élő lengyel k

Természetesen talál ország, ez az erősen mottóság állam, teljes ki elnyomott kisebbség mére, annál is inkább, lia a békeszerződésekb szes kisebbségeinek jog Csehszlovákia, amely arra, hogy Keleteurópa sabb államának tekints azelőli, hogy szlav test vákiában maradt kiseb demokratikus jogok ma sitse.

Amikor azonban terük azt, hogy Lengyel köntélve egész súlyval klai lengyelek védelmé telenül is felmerül az vajlon Lengyelország kisebbségvédelmi kötele tveket a békeszerződés

Sajnos, erre a kérdé szen megnyugtató a fe Lengyelországban h tömegek élnek, amelve som élveznek, mint a elnyomottak deklar